

תשורה

מזכרת
משמחת הנישואין של
הרה"ת ר' יוסף וטובה יפה ברכה שיחיו
רוזנברג

יום שלישי, כ"ו מנחם אב ה'תשע"ה

פתח דבר

אנו מודים להשי"ת על כל הטוב אשר גמלנו, ובחסדו הגדול זיכנו לעת שמחת נישואי צאצאינו החתן הרב הת' יוסף שיחי' עב"ג הכלה המהוללה מ' טובה יפה ברכה תחי'.

ברצוננו להביע בזה תודתנו וברכתנו לקרובינו, ידידינו ומכירינו אשר הואילו מקרוב ומרחוק לשמוח אתנו יחדיו להשתתף בשמחתנו, ולברך אותנו ואת החתן והכלה שיחיו בברכת מזל טוב וחיים טובים ומאושרים בגשמיות וברוחניות.

בתור הבעת תודה לבבית והוקרה לכל הנוטלים חלק בשמחתנו ומזכרת ממנה - המיוסד על מנהג כ"ק אדמו"ר הריי"צ בחתונת הרבי עם הרבנית הצדקנית מרת חיה מושקא ע"ה - הננו בזה להגיש תשורה מיוחדת.

התשורה מחולקת לג' חלקים:

א. **אגרות קודש של הרבי** - לחתונת הוריהם של החתן והכלה ולרגל הולדתם של החתן והכלה שיחיו, ומבחר של אגרות שקבלם סב הכלה הרה"ח הרה"ת ר' אברהם יעקב שי' הרשקוביץ שזכה בשליחות הרבי לנהל את בתי הספר של הרשת - רשת אהלי יוסף יצחק במשך שנים רבות, וזכה לקבל ריבוי מכתבים ומענות הרבי במשך השנים. רוב האגרות המובאות כאן מתמקדים בענייני ניהול בתי הספר שהוא ניהלם. יש לציין שבסוף כל שנת לימודים הרבי היה שולח לו מכתב כללי-פרטי והיה כותב בשוליו בכת"ק להמשיך בניהול או הצלחה בניהול בית הספר בנוסף לברכות הרבי במשך השנה.

ב. **רשימת יומן מקורית מ"בית חיינו" בשנת ה'תשמ"ז** - שנת השמיטה שבת לה' - שהועלתה על הכתב ונרשמה על ידי אב הכלה הרה"ת ר' מאיר יחיאל שי' הרשקוביץ בעת אשר זכה לחסות בצל הרבי כשמיטת שנים (תשמ"ב-ח) בשהותו בשבת תחמוני בישיבת תומכי תמימים המרכזית בבית חיינו 770. וזאת למודעי ולהדגיש שכל הרשימה היא בלי אחריות כלל וכלל וזוהי רק התרשמות חיצונית כפי שהשתקף בעיני תמים בישיבה אז.

רשימת היומן משקפת את האירועים של חורף תשמ"ז שהיה עדיין בצלו של משפט הספרים, תיאור האוירה הרצינית ושהרבי המשיך בנסיעותיו התכופות לאוהל הק' כפי שאירע בשנת תשמ"ו, ואת הנצחון דידן נצח דה' טבת - השמחה פורצת גדר בהחלטת השופט על החזרת הספרים למקומם הטבעי

בספריית ליובאוויטש ותקופת הערעור על הנצחון, יחד עם קבלת החלטות טובות שקיבלו עליהם אנ"ש והתמימים בתקופה ההיא. יומן זה יוצא לאור בהמשך לחוברת תשורה - יומן בית חיינו 770 שנת תשמ"ו שיצא לאור על ידי אבי הכלה לפני מספר שנים לרגל בר מצוה של בנו.

ג. ויתילדו על משפחותם לבית אבותם - כפי הידוע ומפורסם אשר בעת שמחת נישואין באות נשמות האבות מן העולם האמת, עד ג' דורות למפרע, לברכם בבני חיי ומזוני רויחא ולהצלחה בגשמיות וברוחניות, הבאנו כאן סקירה על תולדות אבות המשפחה של הכלה שתחי', כתבה מעניינת על ייחוסה למעלה בקודש של אם הכלה בליווי סיפורי צדיקים.

יהי רצון שיקוימו במילואם ברכותיו של הרבי להחתן והכלה, וכלשונו הקדוש: "הנני בזה להביע ברכתי מזל טוב מזל טוב, ושתהי' בשעה טובה ומוצלחת, ויבנו בית בישראל בנין עדי עד על יסודי התורה והמצוה כפי שהם מוארים במאור שבתורה זוהי תורת החסידות".

כולנו תפילה להשי"ת שמשמחה פרטית זו נזכה במהרה לקיום היעוד ד"שמחת עולם על ראשם" ונזכה במהרה ל"מלך ביופיו תחזינה עינינו" להתראות עם הרבי מלכנו משיחנו כאן למטה בגוף ולמטה מעשרה טפחים, והוא יגאלנו.

כ"ו מנחם אב ה'תשע"ה, שנת השמיטה שבת לה'
אולם האירועים שע"י בית מנחם, כפר חב"ד

מאיר יחיאל ודיצה הרשקוביץ
ביתר עילית

ישראל שרגא וגנסיה רוזנברג
נחלת הר חב"ד

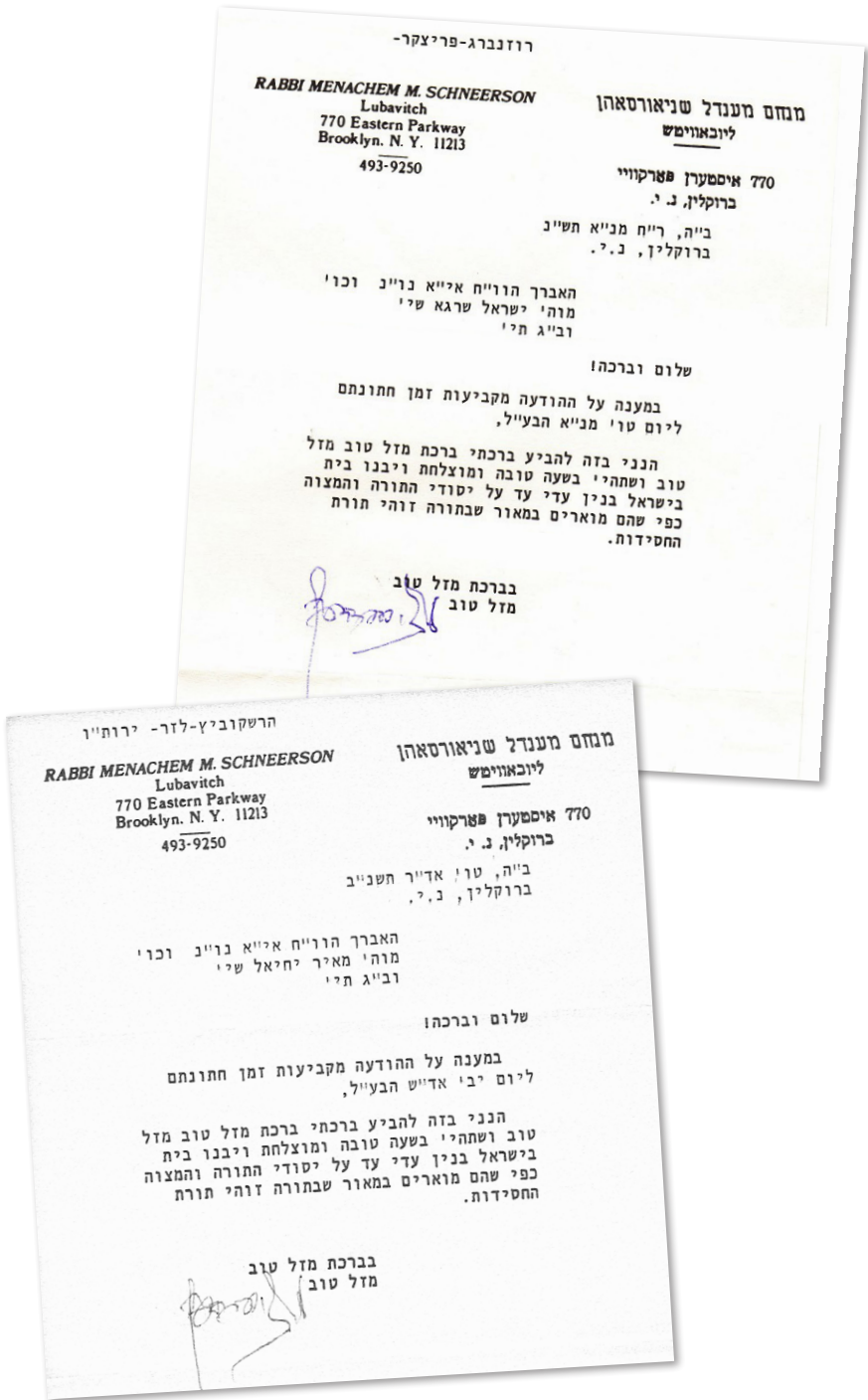
אגרות קודש

אגרות קודש שנשלחו למשפחות אבות החתן והכלה
ומבחר אגרות קודש שנשלחו לסבא של הכלה

מכתבי הרבי שנשלחו לחתונת הורי החתן והכלה

מכתב הרבי שנשלח להולדת הכלה

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON

Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
493-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

בי"ה, ט"ז מני"א תשנ"ג
ברוקלין נ. י.

הו"ח אי"א נוי"נ וכו'
מוה' מאיר יחיאל שי

שלום וברכה!

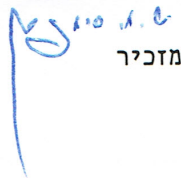
במענה על ההודעה אשר נולדה להם בת למזל טוב
ונקרא שמה בישראל טובה יפה ברכה תי,

הנה יה"ר מהשי"ת שגדלה ביחד עם זוגי תי
לתורה ולחופה ולמעשים טובים מתוך הרחבה.

-ידוע מכ"ק אדמו"ר (מוהרש"ב) נ"ע, אשר
מנהגנו הוא לאמר גם בלידת בת לתורה ולחופה
ולמעשים טובים, ע"פ מרז"ל (ברכות יז' א) נשים
במאי זכ"יין באקרוי כוי באתנוי כוי ונטרין כוי.

בברכת מזל טוב

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

מזכיר

מכתבי הרבי שנשלחו לסבא של הכלה
הרה"ח הרה"ת ר' אברהם יעקב שי' הרשקוביץ
רוב המכתבים עוסקים בעניני ניהול בתי הספר
של ה"רשת" אהלי יוסף יצחק שניהלם שנים רבות

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON

גנדל שניאורסאהן

Office Address:

Lubavitch, 770 EASTERN PARKWAY
BROOKLYN 13, N. Y.

HYacinth 3-9250

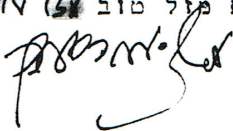
בי"ה, כ"ז אדר"ש תשי"א
ברוקלין.

הו"ח אי"א וכו' מו"ה אברהם יעקב שי'

שלום וברכה!

מכתבו המודיע ע"ד התונחו עם ב"ג
תי' ביום י"ז אדר"ש, קבלתי באיחור זמן.

והנני בזה להביע ברכתי ברכת מז"ט
מז"ט ושיבנו בית בישראל על יסודי התורה והמצוה
כפי שנתפארו בתורת החסידות, ובטח ישפיע גם על
סביבתו לקרבם לאור תורה, ומאור שבתורה, שהוא
פנימיות התורה.

בברכת מזל טוב 215

בטח יש לו קביעות עתים בתורת הנגלה ובתורת
החסידות, ואתענין לדעת בפרטיות עדין.

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON

Office Address:
Lubavitch, 770 EASTERN PARKWAY
BROOKLYN 13, N. Y.

HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן

ב"ה, נ' אלול תשי"א
ברוקלין.

הו"ח א"א נו"נ וכו'
מהו"ר אברהם יעקב שי

שלום וברכה

קבלתי מכתבו מי"ז מנ"א בו מודיע שעוכד הוא בחור מזכיר
וגזכר ביישוב חרדי ששמו נתיבה אבל אשתו וכן הוא אינם שבעים רצון
מתנאי העבודה והחיים בשם, ושאל חו"ד אם יתחרו באופן אחר.

הנה לדעתי לעת עתה ישאר על משמרתו ומשמרתו חרדי משמע
מטרה נמקור על הכנסה ומלשון שומר ושמירה היינו שישחמש כמה שנמצא
הוא ביישוב הנ"ל וכהשפעתו עליהם לשומר על סגרת הקדש בחיים היום יומיים בישב
והחזקה היהדות והפצת התורה והמצוה באופן המתאים, *אם רצונו יתקן הוא*.

ומ"ש שלפי רוב המרדה אינו יכול לקבוע עתים להורה, הנה
מצטער אני ביותר מזה ועוד יותר על מה שנדמה לו שצודק הוא כמענתו
שאין ביכולתו, *כיוון שכן הוא הרי רחוק הוא מלתקן את זה*.

ברור הדבר שהיכולת ניתנה לו ואין זה הלוי אלא כרצונו.
ואין לך דבר העומד בפני הרצון ובפרט בענין קביעות עתים לתורה בחורח
הנזלה ובחורת החסידות, שנפשו האלקית צמאה ומשתוקקת לזה ורק השאוד
שבעימה מעכב הרי פשיטא שאם רק ירצה ימצא האופן והזמן ללימוד הנזלה
והחסידות ובמשך זמן לא ארוך יחסה על עצמו איך לא עשה כזאת עד עתה
וידועה הבטחת חז"ל אשר הצלחת איש הישראלי בכלל ובן חורה בפרט הלוי
בהתקשרות ודביקות בחורת ה'.

מוסג"פ קטע משיחת ההתועדות דש"ק מכריכים א' ול, ובבקשה
לפרסם בליון המתאים ובאותיות המתאימות בסביבתו.

בברכה כתיבה וחתימה טובה לשנה
טובה ומתוקה

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON

Office Address:
Lubavitch, 770 EASTERN PARKWAY
BROOKLYN 13, N. Y.

HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן

בי"ה, כ"ג טבת תשי"ב
ברוקלין.

הו"ח אי"א נו"נ זכו'
מוה"ר אברהם יעקב שי'

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מטיז טבת, בו כותב שנולדה לו בת למז"ט ונקראה שמה בישראל רבקה זלדה תתי', הנני בזה להביע ברכתי ברכת מזל טוב ויגדלה ביחד עם זוגתו שיחיו לתורה לחופה ולמעשים טובים מתוך מנוחת הנפש ומנוחת הגוף.

וכידוע מכ"ק אדמו"ר (מוהרשי"ב) נ"ע, אשר מנהגנו הוא לומר גם בלידת בת לתורה לחופה ולמעשים טובים, ע"ש מרז"ל (ברכות יז' א') נשים במאי זכ"ן, באקרוי' כו' באתנ"י' כו' ונסרין כו'.

בנועם קראתי מכ' ע"ד התענינותו הפרטית ע"ד הקבוץ בן דרים הם, ולפלא שאינו מזכיר מאומה ע"ד פעולתו הוא בעניני יהדות, שבעתי רצון לקרוא במכ' שנשאר לגור בו, אבל עתה צריך להשתדל לנצל זמן היותו בשם שיח"י ניכר זה בפעולות טובות בהרמת קרן התורה וקרן היהדות. ואם גם עזב את תפקידו בתור מזכיר וגזבר, אף שאינו כותב הטעם למה, אבל בכ"א אפשר לו למצוא הדרכים להשפיע בכיוון הנ"ל, ואשמח להודיע מאתו בשו"ט בזה.

אתענין לדעת אם תגנו בהקיבוץ שלו את התג"ט כסלו, או שעכ"פ הודיע אותם ע"י פרשת החג, ומוסג"פ העתק מכ' הכללי בקשר עם חגיגת חג החגים הוא י"ט כסלו.

בברכה להסתדרות הנכונה ולפעולתה
טובות ברוח ישראל סבא

זרשקוביץ=רשל"צ

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן

ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

בי"ה.ק' כסלו תשט"ו
ברוקלין

הו"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ
מוה"ר אברהם שי'

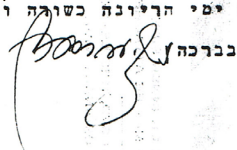
שלום וברכה!

לאחרי שתיקתו הארוכה נעם לי לקבל מכתבו ממוצאי
תולדות. בו כותב אשר עבר לגור בראשון לציון ומתעסק שם במלאכת
הקדש הינוך על טהרת הקדש המקרב את לבם של בני ישראל לאבינו
שבשמים. ובודאי מדתו של הקב"ה מדה כנגד מדה, אבל כי"פ ככה-לקבל
רוב נחת יהודי מכל יו"ח שיהיו.

כן נהניתי משי"ש שנותן שיעור בערב בצבא בנביאים ודינים
ובודאי משתדל שהדינים יהיו בהלכות הצריכות בחיי היום יומים, כי
האז כל האדם את האלקים ירא ואת מצותיו שמור.

שי"ש שיש לו שיעור בלימוד החסידות בליל שי"ק. בודאי
לפותר לעוררו שאין זה מספיק כלל וכלל, וצריך להיות לימוד זה
עב"פ איזה פעמים גם במשך השבוע. ואין לך ובר-העומד בפני הרצון.

בפענה על הודעתו אודות זוגתו תחי',
הנה השיית ימלא ימי הקיונה כשורה ובנקל ותלד זהו"ק
שורה ובקל.

בברכה

הרשקוביץ-רשל"צ
RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

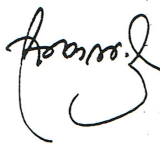
ב"ה ז' מנ"א תשס"ז
ברוקלין

הו"ח אי"א נו"נ כו'
מוה' אברהם שי'

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מג' מנ"א. בו כותב על ההצעה שקבל מהרה"ח כו' יצחק גנזבורג שי' בהוגע למשרה בבתי ספר אהלי יוסף יצחק ליובאוויטש באה"ק ת"ו, והסכים על זה והודיע לו הסכמתו גם בכתב, ונתעורר אצלו עתה ספק כיוון שמקום משרתו בעבר מציעים לו להשאר אצלם - ועפ"י האמור לעיל, ניוון שכתב הסכמתו הרי נמצא הענין בידי הרה"ח גנזבורג מנהל המוסד, ואם ידרשו ממנו שינוי בזה - עליו לכוון את הדורשים להרב גנזבורג, מובן שבלא הסכמת האחרון אי אפשר לחזור מהסכמתו.

בודאי למותר לדכותי' להדגיש, אשר אם בכל הזמנים והמקומות אמרו חז"ל שהיראה צ"ל קודמת להחכמה, עאכו"כ בדורנו דור יתום ובארץ אשר עיני ה' אלקיך בן מראשית השנה ועד אחרית שנה, שמגמה זו צריכה להיות תמיד נגד עיני הפחנך והמורה, ושמבלי הבל איזה מקצוע למד התלמידים - לכל לראש וראשית חכמה יראת ה', ועליו לנצל כל הזדמנות וגם ליצור הזדמנות להחדיר יראת שמים ואהבת השם בתלמידיו, וזה ישמש יסוד חזק לקליטתם את לימודיהם כדרוש. ובהתבוננות המתאימה תמיד יש למצוא אופנים איך להביא הנ"ל לפועל.

בברכה לבשו"ט ואלוהי ישראל

הרשקוביץ=רשל"צ

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקווי
ברוקלין, נ.י.

ב"ה. מ"ח שבט חשי"ז
ברוקלין

הו"ה אי"א נוי"נ מלאכה מלאכה
שמים מן ה' אברהם שי'

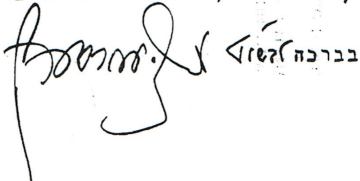
שלום וברכה

לאחרי הפסק ארוך שהקבל מכתבו מכ"ג טבת, ונעם לי לקרות
בו מאשר רואה פרי טוב בעמלו בחי"נוך על טהרת הקדש במוסדו של כ"ק
מו"ח אדמו"ר, ויהי רצון שזכות זה יעמוד לו ולכל בני ביתו שיחיו
בהמצטרך להם בגשמיות וברוחניות.

בודאי למוחר לעוררו ע"ד הירוק הקשרים בעניני תורה
ומצות עם החיילים, שנוסף על הכלל-ביחס לכאו"א-חזקה לחעמולה שאינה
חוזרת ריקם, הרי בהנ"ל ששוב הדבר עוד מוחר, כיון שהוזהרו ביחוד
ובהספה על חסם במ"א, והי' מחנך קדוש, ונוסף על הנקודה שהנ"ל נמצאים
באווירה חדשה ענין של קבלת עול ומלוי פקודות ללא שאלת כל טעם בזה,
ולמבואר באריכות כ"פ.

במ"ש אורות הזריקות חיסון ומה שקרה ל"ע ול"ע בארצוה"ב
מלפנים בכגון דא, = הנה המאורע בארצוה"ב הי' בתחלה ההשתמשות בזריקות
אלו קודם ש שקבעו בדיוק אופן הכנה התרכיבים וכו', משא"כ עתה שכבר
ישנם כו"כ חדשים של נסיון בזה, ולכן, לאחרי שיבררו מסכות תוצרת
התרכיב, אין חשש כלל לעשות הזריקות. ואדרבה.

בעת רצון אזכיר את כל אלו שכותבם במכתבו על הציון הק'
של כ"ק מו"ח אדמו"ר וצוקלה"ה נב"ל ז"ע בהנוגע לכל הנ"ל, וכן בהנוגע
בעבודתו בקדש בחי"נוך על טהרת הקדש, שזהו גם כן הצנור להמשכת ברכות
השי"ת בהמצטרך לו ולכל בני שיחיו

ברכה

הרשקוביץ-רשל"צ

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON

Lubavitch

770 Eastern Parkway

Brooklyn 13, N. Y.

HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן

ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי

ברוקלין נ. י.

ב"ה, י"ז סיון תשי"ז
ברוקלין

הו"ח אי"א נו"נ מלאכתו מלאכת
שמים מוה' אברהם יעקב שי'

שלום וכרכה!

במענה על מכתבו משילהי אייר, בו כותב אודות מצב זוגתו

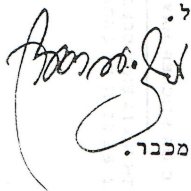
חחי' =

ונכון יהי' לכה בטוח כבורא עולם ומנהיגו, אשר יהי' הכל
כשורה וכנקל, וככל שתחזק בבטחונה הו' יוקל יוחג ההריון והלידה.
ואף שצריך למלות בחדשי העבור כהוראת רופא מומחה, הרי זה רק כהנוגע
למעשה בפועל, אבל פשיטא שאין להעמיק כח המחשבה וההתבוננות שלהם
בענינים דחכמת הרפואה והוראת הרופא: כי אין זה מתפקידם כלל וכלל,
וכחשבה זו אינה אלא מבלבלת ועושה רושם בלתי רצוי על הבריאות.

נעם לי לקרות במכתבו בהנוגע להכנסת תלמידי כחה ו'
למוסדות חכ"ד ביציאתם מביה"ס ולהרי זהו סיפוק נפשי היותר גדול של
המורה, כשרואה אשר תלמידיו משייכים באותו הקו שכיוון אותם בו,
ותקותי אשר הצלחה זו חוסיף בהמרץ במלאכת הקדש שלו.

בטח אף שאינו מזכיר עד"ז, משחהף גם הוא בשיעורי
דא"ח של צעירי אגודת חכ"ד.

והשי"ח ימלא ימי הריון זוגתו חחי' כשורה ובנקל
ותלד זחוק בעתה וכזמנה כשורה ובקל.

בבהכה

נ.ב.

להרב חיש שי' קארף עניחי זה מכבר.

הרשקוביץ=רשל"צ
RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

הו"ח אי"א נו"נ מלאכתו מלאכת
שמים מוה' אברהם שי'

ב"ה, כ"ח מנ"א תשי"ז
ברוקלין

שלום וברכה!

לאחרי הפסק ארוך נתקבל מכתבו מי"ז מנ"א.

במ"ש אודות רצונו להעלות בהרגש אור החסידות
וכו', אך הנהו רחוק מזה.

ח"ו לאמר כן, וכמבואר בתניא אשר קרוב אליך הדבר
מאד, ואם בכא"א הדברים אמורים, עאכ"כ בזה שהשגחה העליונה
העמיתו בחלק היפה, לקרב לבן של בני ישראל. לאבינו שבשמים,
גודל הנחת רוח למעלה אין לשער, ומובן גודל הברכה וההצלחה
המושפעת עי"ז אל המשתדלים. ורק שעליהם לחזק ולהרחיב הצנור
והכלים לקבלתם, וק"ל.

והדרך להתקשר יותר בחסידות ועניני' ולהתאחד
עמם, כבר מבואר בכמה ספרי ומאמרי דעת, שיחות של רבותינו נשיאנו
הק'. ויעיף בהם והשי"ת יצליח.

ויודיע שמוחתם (ושם האם)
בבקשתו אצכיר את כל אלו שכונת אודותם/על הציון הק'
של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקללה"ה ובג"מ זי"ע, ויהי רצון שגם בזה
יבשר טוב.

בברכה

הרשקוביץ-רשל"צ

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, כ"ט סיון הסי"ח
ברוקלין, נ. י.

הו"ח אי"א נו"נ וכו'
מוה' אברהם יעקב שי'

שלום וברכה!

במענה על הודעתו מקשו"ת של אחוחו מרת
שושנה החי' עם ב"ג שי' בשעה טובה ומוצלחת,

הנה יה"ר מהשי"ת שיהיו בשעה טובה
ומוצלחת ולבנין עדי עד על יסודי החורה והמצוה כפי
שהם מוארים במאור שבתורה זוהי תורת החסידות.

בברכה מזל טוב

נ.ב.
במ"ש ע"ד הכחה שלומד בה, וכאילו לא ראה פירות
ממאמיו וכו'.

ידועה דעתי מאז, שצריך לנצל כשרונותיו דוקא בשטח
החנוך עטה"ק, והפרטים באיזה כחה וכיו"ב, הרי גם על כגון
זה נפטר וחשועה ברוב יועץ, ולשונו שכוחב אודות יאושכו -
הרי אין מקום לענין זה כלל וכלל בדי' אמות של איש הישראלי.

מובן שאין נכון כלל וכלל אריכות הזמן בין התנאים פ"ל -
והחחונה-בה בשעה שלפי כתבו ההתן וכן הכלה נמצאים במקום
אחד, וביחוד שהמקום הוא לא עיר גדולה מהלך כמה ימים אלא
קבוץ וכו'.

נהקבל מכתבו ה'. ותקוה שלע"ע כבר הוטב מצב בריאות
אלו שכוחב אודותם. ויבש"ט גם בזה.

במש"כ ע"ד שינהל את ביה"ס - כפי הנראה מכשר הוא לכך
לכשירצה. וליה שאת - ידבר עד"ז גם עם הנהלה הגשו.

הרשקוביץ-רשל"צ

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקווי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, כ"ד טבת תשי"ט
ברוקלין

הו"ח אי"א נו"נ מלאכתו מלאכת
שמים כו' מו"ה אברהם יעקב שי'

שלום וברכה!

לאחרי הפסק ארוך קבלתי מכתבו מט"צ טבת, בו כותב ר"פ
מהמצב בבית הספר אשר השגחה העליונה זיכתו לנהלו, בית ספר
אהלי יוסף יצחק ליובאוויטש, ע"ש כ"ק מו"ה אדמו"ר נשיא ישראל.
ותקוהי חזקה שהתבוננות, אפילו לשעה קלה, בגודל חשיבות הענין
של חינוך על טהרת הקודש בכלל, ובבי"ט האמור בפרט, תעורר בו
כחות נוספים, בכחות הגלויים וגם מכחות הנעלמים, להוסיף מרץ
והתענינות בעבודתו הק'. ובודאי יתוסף עי"ז גם בהצלחת עבודתו.

מובן וגם פשוט קמדתו של הקב"ה מדה כנגד מדה, אלא שכמה
פעמים ככה, יתוסף גם בעניניו הפרטים של המשתדל והמתענין, ובפרט
בנחת רוח אמיתי נחת יהודי חסידותי מיו"ח שליט"א.

בברכה לבשו"ט בכל האמור, ומאופין
דמוסיף והולך מוסיף ואור"ח שליט"א

הרשקוביץ

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

גונחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, טו"ב שבט הסי"ט
ברוקלין

הור"ה אי"א נו"נ מלאכתו מלאכה
שמים וכו' מו"ח אברהם יעקב שלי

מנהל בי"ס "אהלי יוסף יצחק
ליובאוויטש" אשר בזרנובה
בארצנו הקדושה הבנת ותכוננך במהרה
בימינו על ידי משיח צדקנו

שְׁלוֹם וּבְרָכָה!

מאשר הנני קבלה סכתבו והפ"נ ליום ההילולא.

ויהי רצון אשר כיון שהשגחה העליונה זיכתו והצליחם והעמידם
על חלק הימה - להיות מהפועלים (מעלא דיממא, כלשון רז"ל וכביאור
אדמו"ר הג"צ) במוסדות בעל ההילולא,

שבודאי זהו מוסיף עוד יותר בהתעוררות ר"ר עליו ע"י בעל
ההילולא,

יוסיף זה כו"כ בברכות חשי"ה בכל המצטרך לו.

והרי ברכתו של הקב"ה שחי הטעלות בה, מעלה הברכה ומעלה
ההפלה,

כמבואר בד"ה אמר ריב"ל כו' ואברכה מברכיך (החלה ספר המאמרים
הרכ"ט).

בברכה לקביעות בעבודת הקדש האמורה, וכחוראח
רבנו הזקן, קביעות בזמן ובעיקר - קביעות בנפש,
שעי"ז מועלים הקביעות גם בחמושפעים והמחונכים
- וקבוע - לא בטיל.

ויהי רצון שגם זה יחי' בהצלחה גדולה, ובאופן
דומצת ימה וקדמה וצפונה ונגבה, ועד לנחלה
בלי מצרים.

בברכה לבשו"ט בכחנ"ל

הרשקוביץ=רשלי"צ
RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

הווי"ח אי"א נו"נ מלאכתו מלאכת
שמים מוה' אברהם יעקב שי'

בי"ה, ט"ז אייר תשי"ט
ברוקלין

שלום וברכה!
במענה למכתבו מיו"ד אייר והקלדמו, במם כותב בהנוגע
לביה"ס בזרנוגה,

ומובן וגם פשוט, שבענינים כגון אלו עליהם ועל הנהלת
הרשת בכלל, להתיעץ ולהתדבר על אחר, שהרי אין מקום לתת הוראות
מעבר לים בהנוגע לענין התלוי בכמה פרטים ופרטי פרטים. וגם זה אין
צורך להסביר, שבכ"א צריך להשתדל שתלמידי ביה"ס דזרנוגה ימשיכו
בחינוכם בבית הספר ~~א"י~~ דתי שבאפשר, ופשוט הוא, ולא באתי אלא להעדפת.

ככתבו ~~א"י~~ כירו את מר דוד שלישי"א אביו של התלמיד
שיכאל שורץ שי', על הציון הק' של כ"ק מו"ח ~~א"י~~ זצוקלה"ה
נבג"מ זי"ע, להמצטרך לו,

ובודאי יסביר להתלמיד הנ"ל שי', שכיון שהוא לומד
בבי"ס חפ"ד ומבקש ברכה, מוזבן שעליו להוסיף בהתמדה ושקידה בלימוד
התורה וקיום המצות בהידור, שמלבד גודל הענין מצד עצמו הנה עי"ז
יתוסף בברכות השי"ת במילוי בקשתו בהאמור.

בברכה לבשו"ט בכל האמור

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
מזכ"ל

הרשקוביץ-רשל"צ

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן

ליובאוויטש

770 איסטערן פארקווי
ברוקלין, נ. י.

הו"ח אי"א נו"נ מלאכתו מלאכת
שמים מוה' אברהם יעקב שי'

כ"ה ד' חמוז השי"ס
ברוקלין

שלום וברכה!

מאשרים קבלת מכתבו מאדר"ח חמוז עם המצורף אליו.
ויהי רצון שלמרות כלהעלמות והסתרים אודותם כותב, יהי' דידן
נצח ובדרכי נועם ובדרכי שלום, וכהבטחת פסק כ"ד של מעלה, שככלל
פמספולת נפש הלוז (של רכנו, הזקן) על דרכי החסידות, פסקו כבי"ד
של מעלה, אשר ככל ענין של תורה יראת שמים ומדות טובות, תהי' יד
מקושריו והולכי בעקבותיו על העליונה. (נדפס בקיצורים והערות
לתניא סוף דף קכ"ב).

ובמ"ש אודות לפמשיך כחור מנהל, = לפלא מה שמאשר
שיש רגש דאגה אצלו, שהרי זכות הרכים מסייעו, ורבותינו נשיאינו,
שמסרו נפשם על החינוך על טהרת הקדש, כודאי מעוררים ר"ר על הצלחת
מנהל כ"ס הנקרא על שם כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא ישראל, וכודאי
יהמסר לתפקידו הכי נעלה וקדוש כאמור-ותהי' ההצלחה כריבוי.

המצפה לכשו"ס ככל האמור, כטוב הנראה
והנגלה, בעינים הכללים וכן בעניניו
הפרטים

הרשקוביץ-ראשל"צ

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקווי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, י"ב אדר תש"כ
ברוקלין

הו"ח אי"א נו"נ מלאכתו מלאכת
שמים כו' מו"ה אברהם יעקב שי'

שלום וברכה!

במענה למכתבד מח' וט' אדר,

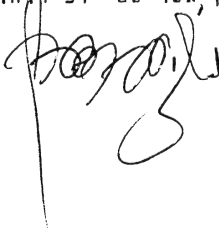
אף כי בכלל בעניני הרשת, וכמו שכתבתם זה כמה פעמים, צריכה ההנהלה להתייעץ ביניהם, בכ"ז מתוך נקודה כללית בשאלתו בנוגע לכתה הגבוה בבית הספר אשר בהנהלתו, מובן שבאם יש מקום שימשיכו במקומם עתה ז.א. בזרנוגה, כדאי להתעניין ולהשתדל בזה, כי זהו טובתם וגם טובת בית הספר-מהסעמים שכותב ועוד. והדברים האמורים הם הן בהנוגד לבנים והן בהנוגד לבנות.

ב) במ"ש בענין הבנין, מובן שצריך ללחוץ, אף כי בדרכי נועם אבל בתקיפות המחאימה, ויש מקום לומר שהמשכת הכתה הנ"ל במקום, תוסיף גם בהלחץ וההשתדלות.

ג) במ"ש אודות דירתם, יש להשתדל שתהי' בסמיכות האפשרית למקום עבודתו בקדש, שלכן ההצעה דראשון לציון קרובה יותר מאשר הצעה השני'. ויש מקום לומר שכשתהי' דירתו בראשון לציון תשפיע זה גם על כללות המצב שם. והרי נצטוונו מחז"ל לעולן ירא אדם. עצמו שקול וכל העולם כו' והפרט מכריע לצד הטוב והקדושה, וק"ל.

בפת רצון יזכירוהו על הציון הק' של כ"ק מו"ח אדמו"ר וצוקללה"ה נבג"מ זי"ע מתאים לתוכן כתבו. ויהי רצון שיבשר טוב כסוב הנראה והנגלה.

ובפרט אשר נמצאים אנו בחודש אדר חודש הצלחה לגבי ישראל ועניניהם בטוב הנראה והנגלה, כידוע ומעלה דפורים לגבי הנוכה (ראה ט"ז לשו"ע או"ח סי' עת"ר. הקדמה לשערי אורה), הרי גם כהנ"ל יהי' עד למטה מעשרה ספחים מנפש ועד בשר. וזכות פעולתו כמוסד הק' אהלי יוסף יצחק, אשר על שם בסל הציון אשר שם יזכירוהו, תעמוד לו בכל האמור.

בברכה לפורים שמה ולבשו"ס

הרשקוביץ-רשל"צ

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

בי"ה, ו' אלול תשי"ב
ברוקלין

הו"ח אי"א נוי"נ מלאכתו מלאכת
שמים מוה' אברהם יעקב שי'

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכתבו מכ"ז סניף וזהקודמו,

ובעת רצון יזכירו את כל אלה שכותב אודותם, על
הציון הק' של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ ז"ע, מתאים
להוכן כתבו,

וזכות התעסקותו ברשת בתי ספר אהלי יוסף יצחק,
אשר על שם בעל הציון הק' ששם יזכירוהו, העמוד לו להוספה
בברכת השי"ת בכל המצטרך לו ולבי"ב שי', בגשמיות וברוחניות.

ובפרט אשר נמצאים אנו בחדש אלול, אשר אז המלך
בשדה, ומקבל את כ"א בספ"י וכו' (כמבואר בלקו"ת פ' ראה קד"ה
אני לדודי).

בברכת הצלחה בעבודתו בקדש ולכות"ם

נ.ב.

לשאלתו אודות עבודתו בקדש לשנת לימודים הבע"ל, הרי ראה
הסיוע מלמעלה בעבודתו בקדש נהול בי"ס דרשה-עד עתה, ובודאי כן
גם בעתיד באופן דמוסיף והולך, ובאחעדי"ת אחעדי"ע המשכת האור
מלמעלה.

הרשקוביץ-רשל"צ

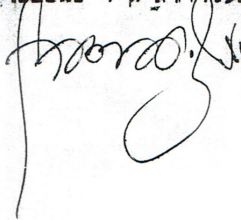
RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, ס"ו שבט תשכ"א
ברוקלין
הו"ח אי"א נו"נ וכו'
טוה' אברהם יעקב שי'

שלום וברכה.
במענה למכתבו מיום ההילולא של כ"ק מו"ח
אדמו"ר נשיא ישראל עם הפ"נ שיקרא בעת רצון על הציון
הק' של בעל ההילולא,

והתקוה טזקה אשר יוסיף במסירה ונתינה בעבודתו
בקדש, הוראה במוסד אהלי יוסף יצחק אשר על שם בעל ההילולא,
שעל הציון שלו יזכר, ובטח יוסיף בהתעוררות ק"ר בהמשך לר.

בברכה לבשו"ס

הרשקו ביץ-רשל"צ

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, י"ט סיון תש"כ
ברוקלין

הו"ה אי"א נו"נ מלאכתו מלאכת
שמים וכו' מוה' אבקהם יעקב שי'

שלום וברכה!

במענה על הודעתו אודות מצב זוג' תי',

אכפול ברכתי, שהשי"ת ימלא ימי הריונה
כשורה ובנקל ותלד זהו ק בעתה ובזמנה כשורה ובקל.

בברכה הצלחה בעבוה"ק הי"ג

על טהרת הקודש (אשר)

במש"כ ע"ד כניסת ההינוך העצמאי וכו' - ימסור
כ"ו בהקדם ובפרטיות להרה"ג והרה"ח וכו' הר"ד שי'
הנזין. ובודאי יתקשר הנ"ל תומ"י-באופן המקאים-עם
הרה"ג כו' ר' מנחם שי' פרוש שבודאי ימנע האחרון השנות
הסכסוכים שהיו בעבר בכגון דא.

אשר

לחילוק בנים ובנות-אין כל שחר וגם לא סכסוכים.

הרשקוביץ=רשלי"צ

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

בי"ה, אדר"ה תמוז תשכ"א
ברוקלין

הו"ח אי"א נוי"נ מלאכתו מלאכת
שמים מוה' אברהם יעקב שי'
שלום וברכה!
במענה למכתב מאור לער"ה תמוז, בו כותב בהמשך למה
שראה מכתבי בהנוגע לבי"ס ז'רנוגה.

ואף שבהנ"ל יצאתי מגדרי-לכתוב טרם קבלתי שאלה
ממנו, שהרי אודותו מדובר, אבל לרוב פשיטת הדבר-כתבתי נ"ל.
והוא-שתקותי חזקה ממנו שעסקך עתה באמונה בז'רנוגה, ימשיך גם
ז'שנה הבאה, וזתקותי חזקה ג"כ שיצליח, וכתבתי-שפשוט הדבר ב"ותר
כי (למרות כתבו) הי' פרי טוב בעמלו שם, וכיון שרק שבועות מספר
נשאר למידור המורים-ות"ננו' בבתי ספר הרשת, ובכמה מהם עדיין
הסידור ממוקפק, הרי גם מצד הרשת יש למעט בשננים ותלופי'
גברא, ובפרט שאולי יש תקוה שסו"ס יוטב גם בענין הבנינים, שכתבו
לי שממשיכים ההשדלות בזה.

ובעת רצון יזכירוהו במיוחד על הציון הק' של כ"ק
מו"ה אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, להצלחה בבית הספר אשר על
שם בעל הציון הוא נקרא.

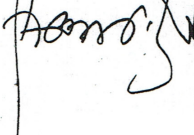
לכתבו אודות שאלת דירתם קבועה- בכללות בענין
דירה, יש להתחשב עם דעת האשה היא עקרת הבית, וכיון שככתבו גם
אצלה סברות לכאן ולכאן, יציעו הענין לפני ידידים, והרי לפעמים
השקו"ט עצמה-מכניסה בהירות בענין.

נעם לי לקרות במכתבו שכשליש ילד וילדה מבי"ס
שלו ² בקיטנא בכפר הביד, והרי גם בזה הוכחה שמצליח בפעולתו
בהינוך על טהרת הקדש בהנ"ל, ולפלא שכותב אה זה ואינו רואה
המחירה לכתבו על העדר הצלחה, ועדיין בהנוגע להמסימות, שרובם
סידרום במס"נר בכפר הביד.

וגם מצד הרגש, הנה השקיע כ"כ עמל וזמנה בבי"ס,
וכשרואים פירות, ובודאי יוטב גם בהבנינים, דוקא שזרנצה לעזוב
וכו'.

בעת רצון יזכירו את זוגתו תחי' על הציון הק'
מתאים לחוכן כהבו.

ובהמצאנו בר"ח תמוז (מכתבו נכתב בער"ה) והמענה נשלח
בר"ח חדש הגאולה של כ"ק מו"ה אדמו"ר) הנה גאל כאו"א מענינים
המבלבלים, ודוקא מתוך שמחה וטוב לבב יתחזק בהנ"ל ויצליח ויבשר
טוב.

בברכת ה' ורה'

הרשקוביץ=רשל"צ

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, כט' מ"ח תשכ"ב
ברוקלין

הו"ה אי"א נו"נ מלאכתו מלאכת
שמים מוה' אברהם יעקב שי'

שלום וברכה!

לאחרי הפסק נחבל מכתבו מכ"ז מ"ח,

ובעת רצון יזכירו אותו וכל שכותב אודותם-
על הציון הק' של כ"ק מו"ה אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ
זי"ע, מתאים לתוכן כתבו,

וזכות עבודתו בקדש הינוך על מהרת הקדש
במוסד הינוך על שם בעל הציון הק' תעמוד לו להקדים
ברכת השי"ת ולהוסיף בה בכל הענינים אודותם כותב,
ובודאי שזה יוסיף ג"כ לא רק בהמרץ של ככ"א גם
בהשמה וטוב לבב במילוי תפקידו,

ובפרט שהרי ראה בעבר שכמה ענינים שנראים
מלכתחלה קשים ומעלימים, כשבא לפועל הלכו הו"ח ופ"ח
ונתמעטו, ומהם גם כאלו שחלפו כליל.

ובפרט שעומדים אנו בערב ר"ה כסלו, חדש הנסים
והגאולה, ומבואר באגה"ק סי' ד'-גם גאולה כאו"א מענינים
המעלימים ומסתירים בעבודתו לקונו, שזהו תכלית בריאתו
וכדברי רז"ל במסכת קדושין בסופה.

בברכה לבשו"ט בכל האמור

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מונחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקווי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, ה' סיון ה'תשכ"ב
ברוקלין, נ. י.

הו"ח א"א נ"נ מלאכה מלאכה
שמים כו' מו"ח אברהם יעקב שי'

שלום וברכה!

לקראת חג השבועות, זמן מהן הורחנו, הבא עלינו ועל כל
ישראל לטובה, הנני בזה להביע ברכתי
בלשון הרב הוא כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ ז"ע:
לקבלה התורה בשמחה ובפנימיות.

בברכה החתום יעקב יעקב
(Handwritten signature)

ז"ע נחבל מכתבו מי"ב סיון ושלאחריו.

(א) לבקשתו לשתרו מזרנוגא ושיעבוד ברשה
אבל במק"א, וכבר דיבר כ"פ עם הר"ה ג' וכו' וכו' תרד"ה שי'
בזה - תקוה שהנהלת הרשה הוכל לסדר שעזיבתו זרנוגא לא הויק
ח"ו אח ביה"ס תהרשה וגם הוכל לסדרו בבי"ס אחר מהאים דהרשה,
ויה"ר שיהי' כ"ו בהצלחה בכל הפרטים.

(ב) לכתבו ע"ד המורים ותבעויה שבזה וכן (ועיקר) בענין
הבני' - במח יעשו (הוא ותרד"ה שי' וכו') ככל תרד"ה זה
יצליח. ובפרט שהקה חזקה שביה"ס המגד יתחמל (עכ"פ בחלקו)
וכו' ובודאי באם תודרש השתדלותו של הר"ה ג' ותרה"ח וכו'
תירב"א שי' גארארעצקי בהמשרדים - יעשה כפי האפשר.

(ג) בנוגע למקום דירחם בבני ברק - יהא בשמוצו צ"ב גו"ר.
(ד) תפ"נ שבמכתבו יקרא בעת רצון על הציון הק' של כ"ק
מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ ז"ע.

Tel.: HYacinth 3-9250

הרשקוביץ- לוד

Cables: LUBAVITCH NEWYORK

מזכירות

כ"ק ארמו"ר מנחם מענדל שליט"א שניאורסאהן
ליובאוויטש

SECRETARIAT of RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
the Lubavitcher Rabbi
770 EASTERN PARKWAY, BROOKLYN 13, N. Y.

ב"ה, י"ג ניסן תשכ"ו
ברוקלין

הו"ת א"א נו"נ מלאכתו מלאכה
שמים וכו'
מו"ה אברהם יעקב שי'

שלום וברכה!

מכתבו מיום ה' עם המוסג"ב (שמונת) - וכך הקודמיו

נתקבלו. ^{א"א} ויעשה ע"פ הוראה הנהלה הרשה (ואינו
מובן המעשה דקביעת השם-שלא בדרך המקובלת דשאר
בי"ם הרשה! מכנראה רק זה עורר הקפידא).

בברכה חה"פ כשר ושמה

מזכירות

(נ.ב.) - מועתק בזה מה שהואיל כ"ק ארמו"ר שליט"א לציין
בתור מענה על מכתביו הנ"ל:

"במענה לשאלותיו: מובן שנכון שימשיך בהנהלת ביה"ס,
שהרי הצליח בע"ה בזה.

והוספתו בבטחון בה' (ובמילא גם -) בשמחתו במצוה זו
תוסיף בהצלחתה.

הפ"נ שבמכתבו יקרא בעת רצון על הציון הק'.

יומן בית חיינו - 770

שנת ה'תשמ"ז

תשורה משמחת הנישואין של הרה"ת ר' יוסף וטובה יפה ברכה שיחיו רוזנברג

יומן בית חיינו - 770 שנת ה'תשמ"ז

יום א' ו' כסלו ה'תשמ"ז

בחלוקת דולרים בירך את ר' אליעזר ננס באריכות ימים.

יום ד' ח' כסלו

אחר תפילת מנחה, ליד פתח ג"ע התחתון שוחח עם ח"כ אבנר שאקי כמה דקות:

תוכן דיבורם (לערך):

כ"ק אד"ש: הנאום שלך בר"ח כסלו פעל בעליונים ובתחתונים.

א. שאקי: ישנם המקלקלים במיהו יהודי.

כ"ק אד"ש: יהיה יתרון האור מן החושך אף שטיפין טיפין, וכפליים לתושיה.

א. שאקי: הנני נוסע לארץ היום.

כ"ק אד"ש: כפי שכתוב בגמרא, הרי גם מי שנוסע לארץ בחזרתו משליחות מצוה גם אינו ניזוק.

אד"ש בירכו ואת משפחתו וכו'.

יום ה' ט' כסלו

* הבוקר הגיע ל-770 לראשונה החסיד ר' יצחק קוגן מלנינגרד. לקריאת התורה הזאל היה מלא מאנ"ש והתמימים שהגיעו לראותו (חשבו שיהיה איזה התייחסות בפומבי מצד אד"ש), אחר התפילה התוועד קמעה וכו'.

בערב בחזרת אד"ש מהאוהל, נגש הריל"ג לר' יצחק קוגן והודיעו שאחר תפילת ערבית ייכנסו הוא וזוגתו לכ"ק אד"ש. אחר תפילת ערבית נכנסו (כנראה לגעה"ת) ושהו שם כשעתיים ועשר דקות (משעה 6:50 עד 9:00), בצאתו מהקודש יצא בריקוד נלהב שסחף עמו את הקהל שנכח במקום, ויותר מאוחר התוועד עם המשפיעים והקהל בשמחה והתלהבות וכו'.

* כ"ק אד"ש היה היום באוהל.

יום ו' י' כסלו

ר' ש"ז גוראריה הכניס פתק שרוצה לנסוע לחתונה של ל. שיהיה בבוסטון, אד"ש ענה שבתנאי שהרופא יסכים, וכן שגם זוגתו תצטרף עמו.

ש"ק פרשת ויצא י"א כסלו

התוועדות.

בשיחה הראשונה, בין השאר הדיבורים, אד"ש אמר שצריך להיות מעשה בפועל שאם לא כן, אזי הנוכחות בהתוועדות היא דמיון!!!

אחר המאמר נגש הרש"ג עם בקבוק משקה עבור דינר של מרכז ישיבות ליובאוויטש.

בשאלות ברש"י דיבר בכאב לב על שלא תירצו את הקושיה ששאל בש"פ חיי שרה ויכלו להסתכל בספר "תורה שלמה" וכו' וכו'. וכן עורר שהשאלות ששואלים ברש"י בקובצי הערות התמימים שינסו גם כן לתרצם וכו'.

אחר התירוצים, אמר שאלו שעורכים התוועדות י"ט כסלו שיקחו משקה מהמזכירות, ונתן בקבוק משקה להרב ח.מ.א. חודקוב ולר' יצחק קוגן (כנראה עבור חתונת בתו).

הורה לנגן ניגון אדמו"ר האמצעי, אדמו"ר הזקן, שיבנה. הזכיר ע"ד ההכנות ל"ט כסלו.

ההתוועדות הסתיימה בשעה 4:35.

קידוש לבנה.

יום א' י"ב כסלו

* בחלוקת הדולרים:

אמר לר' ירמיהו ברנובר (שחזר לאחרונה מיפן): האם הבאת ניצוצות מיפן. לר' יצחק קוגן נתן שני דולרים נוספים עבור זוגתו ובתו איפה שהם נמצאים. לזוגתו אמר שתנאם בבית רבקה.

ליהודי אחד שהגיע בשנה אחרונה מסוריה וביקש מאד"ש ברכה שבניו יצאו במהרה משם, בירכו הרבי: ה' יגאל אותם בקרוב (מפי שמועה).

לר' אברהם שמטוב אמר לו אד"ש שידאג לכך שבנו לא ישהה בחדר היולדת בעת הלידה (נולד לו היום נכד), [בענין הנ"ל ראה שיחת י"ט כסלו תשמ"ז].

* כ"ק אד"ש היה היום באוהל. לפני נסיעתו לאוהל שאל את הריל"ג באם יש מישהו שנוסע לחתונה (בבוסטון)? וענה שכן, ואד"ש נתן לו שני שטרות של 5 דולר, שהנוסע ימסור עבור רש"ז גורארי' וזוגתו.

יום ב' י"ג כסלו - "דידן נצח"

* לילו של יום זה נחוג בסימן של התוועדות חסידית לזכר המאורע דשנה שעברה שבאותו היום הסכימו העו"ד של הצד השני (בנוגע לספרים) שהרבי לא ימסור עדות, אלא שהעו"ד ישאלו את אד"ש והוא יענה להם.

ואכן זכורני שבתאריך זה בשנה שעברה אד"ש היה בבנין הספריה כשעתיים עם העו"ד שלנו, ובין שאלותיהם היה: למה ולמי הוא מתכוון כשאומר "נשיא דורנו"? אד"ש ענה שהוא מתכוון על עצמו [לא לפרסום] [= כיום לאחר שהו"ל

חוברת ה' טבת דידן נצח אכן זה מפורסם שם, אך בשעתו זה היה מפה לאוזן]. והיו ביטויים של הרבי על הרבי הקודם בשם "הפרידיקע רבי" ועוד הרבה גילויים שהבטיחו לספר אחרי הניצחון.

ישנה כעת שמועה ממקור נאמן שהשופט הבטיח לתת את הפסק דין לפני סיום השנה של הגויים, זאת אומרת שעד חנוכה וייתכן שכבר ביום שני הבא יהיה הפסק דין - "דידן נצח".

[יש לציין שבשנה שעברה בהיות הרבי בבנין הספריה עם העו"ד, הרבי אמר לעו"ד שלנו במענה לשאלתם שהוא רוצה שהמשפט ייגמר עד חנוכה, והם לא הבינו אז את תשובת אד"ש כי על פי טבע המשפט נמשך שבועות אחדים, וכעת מתבררת תשובת אד"ש שייגמר עד חנוכה תשמ"ז].

* בבוקר, בעת צאתו לקריאת התורה עמדה אשה ישישה ליד הפתח ואיחלה לאד"ש: תהיה בריא. אד"ש השיב לה: גם אתם. היא: אני מאמינה בך. אד"ש: באריכות ימים ושנים.

* הילדה (בת שנתיים וחצי, לידר מירושלים) שלאחרונה מדברת עם אד"ש, הפעם היא שתקה. אד"ש פנה אליה ואמר: שתהיי בריאה. היא: רבי, בוא אתנו לירושלים. אד"ש: משיח נאו.

* אחר תפילת מנחה סימן אד"ש לשירה בחוזק מהרגיל, וראו שפתיו ממלמלות דידן נצח.

יום ג' י"ד כסלו - יום חתונת כ"ק אד"ש

* כ"ק אד"ש היה היום באוהל.

* בערב התקיימה התוועדות חסידית - סעודת מצוה, דיברו בין השאר ר' יצחק דוד גרונר מאוסטרליה, ר' יצחק קוגן ועוד.

מסיפורי ר"י קוגן: הוא למד שחיטה לפי הוראת אד"ש אך היה זקוק ל"קבלה" על השחיטה, וחיפש יהודי שיש לו סמיכה לרבנות ולא מצא. בינתיים התקרב ערב יום הכיפורים והנה ניגש אליו יהודי מבוגר מאד ואמר לו שיש לו סמיכה לרבנות ויוכל לתת לו קבלה לשחיטה. בדיוק באותו העת הוא קיבל טלפון ממוסקבה מבחור א' שהודיעו שזה עתה קיבל הוראה מאד"ש עברו: תקח משרת השחיטה בידך.

יום ד' ט"ו כסלו

* כ"ק אד"ש היה היום באוהל.

* שניות מספר אחר נסיעת הרבי לאוהל במכוניתו, ראו את המכונית חוזרת בנסיעה אחורית ל-770, וקראו מיד להריל"ג וניגש לאד"ש, והנ"ל חזר והביא

את המשקפיים. יש לציין ששנה שעברה באותו תאריך בדיוק אירע אותו סיפור. * לאחר תפילת ערבית נכנסו לאד"ש ר' יצחק קוגן ורעייתו ושהו שם כחצי שעה, בצאתם יצאו עם שלושה ספרי תניא, שני סידורים ו-50 ש"ח לשליחות מצוה. אד"ש אמר להם שלא יתעכבו למחרת (הם נוסעים מחר) ושיהיו בזמן בשדה תעופה, שלא לסמוך על הניסים.

יום ה' ט"ז כסלו

* כ"ק אד"ש היה היום באוהל.

* מיום ליום גוברת השמועה על הנצחון הקרוב לבוא - דידן נצח.

יום ו' י"ז כסלו

* בבוקר, בעת חלוקת מטבעות לצדקה לילדים, יהודי אחד נתן לאד"ש חבילה די גדולה ואד"ש נשאה מתחת לידו כל עת החלוקה. וכן דיבר עם הילדה הפעוטה כבזמן אחרון.

* היו נתלו מודעות מטעם הבד"צ של השכונה שלרגל מלאות שנה מתחילת המשפט שיתאספו ב-770 ביום ראשון י"ט כסלו בבוקר לאמירת תהלים, וכן שיאמרו ביום זה בכל מוסדות החינוך פרקי תהלים וכו' (ובתי הספר הסגורים ביום זה שיאמרו למחרתו).

ש"ק פרשת וישלח ח"י כסלו

* התוועדות.

שיחה שניה - דיבר חזק על ענין "שליחות" וכו'. במאמר המוסגר דיבר אודות אחד שהיה אמור לעשות עבודה מסויימת ולא עושה אותה בגלל היצר הרע, וכל מקום שפרי עבודתו הגיע זה השפיע וכו' [כנראה הכוונה לר' יואל כהן אודות ספר הערכים].

אחר השאלות ברש"י חילק בקבוקי משקה, נתן לר' מאיר מארק עבור מסיבה והרחבת בית חב"ד אופקים. החל לנגן הריקותי לכם וסימן קמעה בידי להגברת השירה. בסיום ההתוועדות הורה לנגן שיבנה וסימן בידיו.

ההתוועדות הסתיימה בשעה 3:55. תפילת מנחה. בתפילת ערבית אמר קדיש.

* לקראת שבת יצא לאור קונטרס י"ט כסלו.

יום א' י"ט כסלו - חג החגים

* בשעה 8:30 בבוקר התאספו קהל רב מאנ"ש והתמימים לאמירת כל ספר

התהלים בציבור בהתאם להוראות ה"צ של השכונה. לאחר מכן יצאו בריקוד שמח וסוער, והצפיה שיהיה "דידן נצח" נאו.

* אמר הקדישים בסוף תפילת שחרית. לאחר זה חלוקת דולרים שנמשכה זמן רב. בעת החלוקה כשעבר ר' זושא ריבקיין נתן לו דולר נוסף באומרו שזה עבור המסעדה. לרג"ב ג'ייקובסון נתן דולר נוסף ואמר: ישר כח על הפרסומים בעיתון ובמיוחד בזמן האחרון.
* התוועדות.

אחר שיחה הראשונה שוחח עם אד"ש הר"י פיקארסקי. נתן לאחד פרוסת עוגה. שיחה שניה - דיבר שידאגו שבנוסף לשיר המעלות ששמים בבית היולדת שיהי' כן גם בבתי הרפואה ליולדות. והזכיר שאין לבעל להכנס לחדר היולדת בעת הלידה וכו'. אחר שיחה זו נגש הרב עלברג ושוחח זמן רב (ישנה שמועה, שהרבי דיבר עמו אודות המיהו יהודי. אד"ש: שאתם תצאו במכתב אודות זה. הוא: חב"ד כבר עוסקים בזה. אד"ש: אז זה יהי' ענין חבד"י. הוא: זה גם לא יעזור. אד"ש: שיפרסם מכתב באלעגמנינער ז'שורנאל, ואני אשלח לעוד 200 מקומות. הוא: דיברתי עם שפירא אודות בחירת נשים לגוף הבוחר רבנים. אד"ש: הוא הכניס עצמו לצרות שלא יוכל לצאת משם (כמו פרץ) הוא: האם לדבר עם פרץ, אולי יעזור. אד"ש: אותו אחד לא יניח לו. אד"ש סימן קמעה בידי הק' להגברת השירה.

שיחה שלישית - דיבר שהמדינה צריכה להרשות להציב חנוכיות בכל מקום ומקום. והאריך בענין ז' מצות בני נח. בסיום השיחה ניגש הרב הירשפונג ממונטריאול עם בנו ושוחח עם אד"ש קמעה, אמר לו אד"ש: שמעתי שאומרים על בנך שהוא בקי בש"ס וביותר בתוס'. הירשפונג: אני יודע שיש לו ראש טוב, אבל אין אדם מעיד על בנו.

אירע כמה פעמים בין השיחות שאד"ש נתן פרוסת עוגה לאישים שונים, והיו עוד כמה שדיברו עם אד"ש. יהודי אחד ניגש לאד"ש ביחד עם ר' שמעון לזרוב, וביקש ברכה לאריכות ימים (הוא בן 80 לערך), וכ"ק אד"ש בירכו שנתראה בעוד 10 שנים אצל משיח צדקנו, וכן בירכו ב"אסאך געלט" כמה פעמים.

בסיום ההתוועדות כשניגנו שיבנה בית המקדש אד"ש עשה בחוזק בשתי ידיו ומחא כפיו הק', החל לנגן נייעט נייעט והורה לשרוק וסימן בידו (ניגן פעמיים).

חלוקת דולרים. כשעבר מר ד. שיש לקחת את הדולר, אמר לו אד"ש ששמע על עזרתו וסיועו לחב"ד ומודה לו על פעולותיו בעבר ובעתיד. בצאתו היו כאלו שנתנו לאד"ש מעטפות של המגבית ואד"ש הניחם בשקית. ההתוועדות הסתיימה בשעה 1:20 בלילה. (שרו חזק מאוד "דידן נצח" לאחר שהרבי הזכיר את המילים הללו בסיום השיחה וסימן להגברת השירה).

יום ב' כ' כסלו

* אחר קריאת התורה נגש יהודי מבוגר לאד"ש ובקש שוב (ראה המוזכר לעיל בעת התוועדות י"ט כסלו) ברכה לאריכות ימים. אד"ש: אמש בלילה שוחחנו ואמרתי לך להתראות בעוד 10 שנים.
* כ"ק אד"ש היה היום באוהל.

יום ג' כ"א כסלו

* אחר תפילת מנחה נכנס לאד"ש בגעה"ת מר נח דיר מחברי מועצת עירית נ.י. ושהה שם כ- 25 דק'.
* יחידות בשעה 8:00, ולערך בשעה 9:45 נסע לביתו.

יום ד' כ"ב כסלו

לר' מאיר מרק יצא היום מענה על שאלה מסוימת שכתב על כך היום פעם נוספת. "כמדובר אמש בפרטיות" (הכוונה ליחידות דאתמול).

יום ה' כ"ג כסלו

* בהגיע אד"ש מביתו בבוקר, שוחח עם יהודי א' ע"י המכונית זמן מה.
* כ"ק אד"ש היה היום באוהל.

יום ו' כ"ד כסלו

מנחה בשעה 3:15. לקראת סיום הניגון הנרות הללו החל למחוא כפיו הק' לעבר הילדים שעמדו מסביב. הלך לספריה לפני הדלקת הנרות למשך שעה.

ש"ק פר' וישב כ"ו כסלו

התוועדות.

בשיחה השניה דיבר בארוכה אודות "שליחות".

בשיחה השלישית דיבר אודות מעלת הנשים וכו' (השבת התקיימה "הפגישה" עבור הנשים) ואודות החנוכיות הגדולות המרכזיות שיכריזו שם שלא יוצאים שם ידי חובה אלא כל אחד צריך להדליק בביתו ג"כ וכו'.

בשאלות ברש"י, בסוף השיחה דיבר על שמכניסים אליו בקבוקים שיש ספק כשרות עליהם ורוצים כאילו שעל ידי שאתן את הבקבוק שזה סימן שאני מסכים עם הכשרן, ובפרט בקבוק מארץ ישראל שיש חשש לתרומות ומעשרות וכו' וזה

לא לכל הדעות, שיהיה תמיד כמו עד היום שמכניסים בקבוק וודקה מסוג אחד. ושיבואו לקחת בקבוקי משקה, ואלו שלא הכניסו שיקחו מהמזכירות. חילק בקבוקי משקה לכמה וכמה, כשהת' א. שמולביץ לקח, הוא הכריז בשקט, אד"ש הורה לו שיכריז בקול. נתן בקבוק להריל"ג והחל לנגן והריקותי לכם.

בסיום ההתוועדות הורה לשיר שיבנה ואת הניגון פדה בשלום וסימן חזק בידו הק'. התוועדות הסתיימה בשעה 5:00.

מנחה וערבית על מקומו בהתוועדות.

יום א' כ"ו כסלו

* אחר קריה"ת - חלוקת דולרים שנמשכה זמן רב מפאת ימי חנוכה. ר' זושא ריבקיין בעוברו לקחת את הדולר שאל את אד"ש מה ימסור לאנ"ש בבית מנחם מתי אד"ש מגיע? אד"ש ענה לו: שע"י שיוסיפו באמירת פרק תהילים יקרבו את ביאת המשיח בחצי שעה.

דיבר עם מר יעקב אגם (אמן בינלאומי, בנה את החנוכיה במנהטן) כמה דקות. הנ"ל החזיק בידו דגם חנוכיה שבנה במנהטן. אד"ש שאלו אם זה בשבילי? וענה שזה לא, אך שנה הבאה יעשה יותר יפה ויתנו לרבי. הוא מסר לאד"ש את ספרו (?), אד"ש אמר לו שכשיוציא הוא ספר ישלח אליו ושידע שאני לא מתכוון לשלם. הוא סיפר לאד"ש שתומך בהרבה מוסדות חב"ד בארץ. אד"ש: זה טבע אצל כולם כשנותנים אצבע נותנים כל היד.

* כ"ק אד"ש היה היום באוהל. (עפ"י שמועה - באוהל הורה לי. קרינסקי להודיע למקומות שבו מוצבות החנוכיות הגדולות שיעשו תמונות וישלחו לכאן).

* [סיפור ששמעתי כעת] בי"ט כסלו ש.ז. התקיימה חתונה ברוסיה (מוסקבה?), בתחילה היה אמור הרב מדליה (בנו של הרה"ג מדליה רבה של מוסקבה הי"ד) לסדר את הקידושין, אך ברגע אחרון לא יכל להגיע, ובאותו הזמן ר"ש עבער מנ"י. שהה ברוסיה אז שאלו את אד"ש באם לקחתו בתור מסדר קידושין, והרבי ענה שלא יסדר בלי הסכמתו (ז.א. שהרב מדליה הוא הבעה"ב שם), לבסוף הרב הנ"ל עשהו שליח.

* ראיתי תמונה של האוהל ומצבת קברו של כ"ק אדמו"ר מוהרש"ב ברוסטוב ע"נ דון, המצבה הוא לא בדיוק מעל הקבר אלא בצד, מפחד השלטונות.

יום ג' כ"ח כסלו

בשעה 3:15 אד"ש ירד לתפילת מנחה ולכינוס ילדים. כל זמן משך אמירת הי"ב הפסוקים והניגונים נשאר לעמוד על הסטנדר הקבוע. ולשיחה הלך לסטנדר השני.

בשיחה ג' אמר שגם המבוגרים יקבלו ג' מטבעות. אחר שיחה זו נטל ידיו הק' לתפילת ערבית. אחר תרגום השיחה ניגשו לאד"ש שני ילדים ושתי ילדות, הם מסרו לאד"ש את דפי חתימות הילדים על הפ"נ לכ"ק אד"ש בקשר לביאת משיח צדקנו במהרה, וגם מסרו שתי שקיות שבהם כסף הפ"נ שנתנו הילדים. אד"ש לקחם ברצינות מיוחדת והלך לכיוון הסטנדר הקבוע, ולרגע נמלך וחזר לסטנדר השני למיקרופון ואמר שיזכיר על הציון ובירך וכו'. וחזר למקומו הקבוע, שם אד"ש הכניסם וסדרם בשקית גדולה.

תפלת ערבית, ולאחריה ניגונים. בשיר ניעט ניעט עשה בידו הק' בחוזק רב מאוד יותר משאר הניגונים. חלוקת חבילת מטבעות למדריכים ומדריכות, ולאחרי כן לטנקיסטים, לאחד שהוא רב בדרום אמריקה אד"ש נתן לו את ידו לשלום עליכם, ונתן לו מטבעות. ליהודי אחד נתן פעמיים ג' מטבעות. השיחה ותפילת ערבית הסתיימו בשעה 5:55.

יום ד' כ"ט כסלו

* כ"ק אד"ש היה היום באוהל. חזר מהאוהל מאוחר יחסית מהרגיל.

* לפני תפילת מנחה חילק כסף לצדקה לילדים יותר מהרגיל, ממש לכל אחד ואחד, וגם בעומדו על הבימה לפני הגיעו למקומו התכופף וחילק לילדים. בתפילות מנחה וערבית אד"ש עמד על הבימה (שנשארה מאתמול מכינוס הילדים). בסוף תפילת ערבית הבחינו לפתע שאד"ש רוצה לומר שיחה וקירבו לאד"ש את הרמקול אך עשה תנועת ביטול, כך שנאלצו לסלק את המיקרופון, ובינתיים כולם נדחפו כי לא היה רמקול ומאידיך אד"ש החל לומר שיחה, כעבור כמה דקות סידרו רמקול בקול חלש ב-770.

השיחה ארכה משעה 8:05 עד 8:35, הוראות אד"ש מהשיחה: שכל אחד יבקש ויתן לשני דמי חנוכה, ושכל בית יהיה בית חב"ד, ובפרט זוג צעיר שמתחתנים שהבית יהיה בית חב"ד, ולעשות תמונות מהחנוכיות ולסדר אלבום מהתמונות, ולעשות שטורעם בעניני חנוכה וכו'.

(כנראה למעלה ליד געה"ת) אד"ש אמר לר' י. גופין (שנוסע היום לארץ) שימסור נקודות מהשיחה בארץ.

* ישנה שמועה שהרבי אמר לר"י קרינסקי בדרכו מהאוהל (או לאוהל) שיתן כל אחד שיפתח כעת בית חב"ד סכום של 1,000 דולר.

יום ה' ל' כסלו

* מנחה בשעה 3:15, חילק צדקה לכל ילד וילד. הבימה עדיין במקומה, אחר מנחה הרבי דיבר כ-7 דקות (היה רמקול ושמעו), חזר על ההוראה לתת דמי

חנוכה וכו'. בדרכו לחדרו בירך נוסעים בצרפתית.

* נשאר בחדרו עד לתפילת ערבית שהתקיימה בשעה 5:15. התפילה התקיימה בביהכ"נ למטה, אחר התפילה הבחינו שאד"ש רוצה לומר משהו והחלו להדחף וכו', אד"ש אמר: "במקום להדחף לשמוע מה שאדבר שילכו לעסוק בשטורעם ופרסומי ניסא במבצע חנוכה". וזה מה שאמר ויצא מהתפילה.

בדרכו למעלית דבר עם יהודי א'.

כמובן שמיד החבר'ה התרוצצו לחפש מקומות למבצעים והיתה התגייסות מלאה למבצעים וכו' וכו'.

סיכום ימי חנוכה

* בסוף שבוע שעבר אד"ש הורה שכל השלוחים דכאן יכתבו מכתב תודה לנשיא ארה"ב מר רונאלד רייגן על הסכמתו להצבת החנוכיה בשטח הבית הלבן. ביום שישי נר ז' דחנוכה ר' אברמ'ל שמטוב נסע לרייגן למסור לו את המכתבים.

* ביום שני כ"ז כסלו אד"ש אמר לר"י קרינסקי (כנראה באוהל) שיודיע לכל השלוחים לעשות תמונות ומי שיכול, לעשות גם וידיאו מהחנוכיות הגדולות ולשולחם לכאן.

* השיחה של אד"ש לילדים שבו הזכיר שעל הילדים לדרוש דמי חנוכה מההורים. * ביום שלישי כ"ח כסלו, ר"י קרינסקי הודיע לכל השלוחים בעולם לשלוח דו"ח ממה שנעשה בימי חנוכה, ושהדו"ח יגיע לכאן מחר ערב ר"ח לפני נסיעת אד"ש לאוהל.

* ביום רביעי כ"ט כסלו, בחזור אד"ש מהאוהל, אחר תפילת ערבית אמר שיחה כחצי שעה ועורר על כמה ענינים.

* וגם ביום זה אד"ש אמר לר"י קרינסקי שיתן לכל שליח שפותח בית חב"ד השתתפות של \$1000.

* ביום חמישי ל' כסלו - אחר מנחה היתה שיחה קצרה. אחר ערבית הורה לצאת למבצעים במקום להדחף לשמוע אותי.

יום ו' א' טבת

* ביציאתו לקרה"ת ר"מ וובר ביקש ברכה עבור אשתו. אד"ש ברכו: רפואה שלימה וכן אף הן היו באותו הנס.

בכניסתו לזאל חייך לשני אנשים מחוג ידידי ליובאוויטש.

אחר קרה"ת, בכניסתו לחדרו בגעה"ת עמדו שני האנשים הנ"ל, דיברו עם כ"ק אד"ש כמה דקות, ונתנו לאד"ש דמי חנוכה. לאחר מכן נכנס הרב גוטניק ודיבר

עם כ"ק אד"ש מספר דקות.

* בעת שהרבי יצא לספריה להדלקת החנוכיה ר"ש קונין ניגש לאד"ש וסיפר לו שהמבצע דחנוכה השנה הצליח וכו' ושיהיה דידן נצח וכו'. אד"ש אמר לו: היות והשבת מתקרבת וממהרים לשבת שירד למטה מיד (הכוונה כנראה - שהמשיח יבוא מיד כמו שהשבת מיד מגיעה).

ש"ק פר' מקץ ב' טבת

התוועדות.

אחר שיחה ראשונה סימן לרש"ד ליפשיץ (מהפעילים יד לאחים) ולעוד לשתות לחיים, ואחר המאמר סימן להם שוב. ועשה בידו חזק להגברת השירה.

אחר השאלות ברש"י חילק בקבוקי משקה לכמה וכמה. כשר' אשר ששונקין ניגש לקחת בקבוק משקה הוא ביקש מאד"ש רשות לדבר. הוא דיבר: שבהתוועדות י"ט כסלו תרפ"ז אדמו"ר מוהרי"צ אמר שחנוכה זה גמר חתימה טובה, שיהיה כעת גמר חתימה טובה. הרבי ענה אמן. הנ"ל שכח לקחת את בקבוקו, הרבי מסר לו אחרי כן את הבקבוק. וסימן להגברת השירה.

בשיחה לאח"ז דיבר גם מענין הגלות שיהודים צועקים עד מתי, ויש אנשים שלא איכפת להם מכל זה, מזה שהקב"ה בגלות, והאריך בדיבורים אודות זה שצריכים לתבוע ביאת משיח צדקנו. בסיום השיחה החלו לנגן ווי ואנט משיח נאו בהתלהבות ואד"ש גם סימן בידו בחוזק רב מאוד. אח"ז ביאור בזוהר, אח"ז אמר שניצלו את הרגעים אחרונים של ימי חנוכה, ודיבר אודות בית חב"ד ועשה לך רב וכו'. נטל תחילה ידיו לתפילה ואחרי כן ברכה אחרונה (תמיד זה להיפך). ההתוועדות הסתיימה בשעה 5:00

יום א' ג' טבת

* כ"ק אד"ש היה היום באוהל. בעת יציאת המכונית מהחניה אד"ש פתח החלון ושוחח קמעה עם הריל"ג.

יום ג' ה' טבת

יום הבהיר - "חג החגים", זה היום תחילת מעשיך תכלית האמיתית והכוונה האמיתית בבריאת האדם על הארץ, היום יום ה' טבת ה'תשמ"ז - "דידן נצח". רבע שעה לפני חצות היום, במהירות הברק התפשטה הבשורה החזקה והמרנינה ש"דידן נוצח", שמחתנו והתלהבותנו של אנ"ש והת' שיחיו מרקיעה שחקים ולא יודעת גבולות, ההפגנה הפומבית והריקודים בחוצות איסטערן פארקווי היתה כה סוערת ושואנת, גודל השמחה שלנו עד אשר התגוללו בתוך

770 ומחוצה לה, דומה כי לא מספיק המשקה שבעיר ניו יורק. משקה נשפך כמים, מאן דהו הביא תזמורת שהחלה לנגן בכל העוז והשמחה מול חלון חדר המזכירות.

מרגע לרגע, מעגל הרוקדים מתרחב, ישישים וצעירים, ילדים ומבוגרים, רוקדים ומפזזים ומכרכרים בכל העוז. כמה וכמה עשו "היפוך (קולע)" מעל גבי המכוניות ועל הקרקע, ואיש את רעהו יחבקו וינשקו ואיחולי מזל טוב ו"גוט יום טוב" נשמעים מכל עבר. אחד החל להוציא את הס"ת החוצה לריקודים אך נזכרו להחזירו לארון הקודש.

דבר הידיעה והנצחון נודע במהירות הבזק בכל מרחבי תבל, וכעבור מספר שעות נראו ב-770 פנים חדשות מקליפורניה ועד טורונטו ומונטריאול שבקנדה, והקול נשמע שגם מאה"ק ואירופה ואוסטרליה בדרך.

אין מילים תיאור עלי כתב להמחיש את השמחה "העצומה" "והאדירה" ששוררת ב-770. נודע שכ"ק אדמו"ר שליט"א הודיע שיורד למטה לביהכ"ס לתפילת מנחה. סידרו מיד בימה (כמו בתשרי) ובינתיים רוקדים במעגלים ומתגוללים בפניות 770.

בשעה 3:25 אד"ש ירד לתפילת מנחה, כשאת פניו מקדמת שירה עזה וצפיפות איומה ובקושי רב הצליחו לפלס מעבר. סביב הבימה ועל הבימה היה דחוס עד לאימה (יותר מבשמח"ת). את התפילה הש"ץ אמרה בניגון ארוך של יו"ט. בעת אמירת אשרי אד"ש ביקש מהריל"ג חומש. בסיום חזרת הש"ץ על אף שהש"ץ החל לומר קדיש תתקבל, אד"ש החל לומר תחנון והתחיל להכות על חזהו, מיד ניגש הריל"ג ואמר לאד"ש (כנראה) שיש חתן, ואד"ש הפסיק.

אחר תפילת מנחה אד"ש הואיל לומר שיחה כחצי שעה (15:4-45:3). פתח את השיחה שצריך לחיות עם הזמן, והורה בתור תוצאה לפועל הקמת בתי חב"ד ולהרחיבם ולתת צדקה בריבוי מבעוד יום וכו'.

אחר התפילה נראה תור ענק בפתח המזכירות ועל יד הקופות. והריקודים המשיכו והתזמורת ניגנה בכל השמחה והעוז. תפילת ערבית בשעה 5:15 ג"כ למטה בביהכ"נ.

נתלה כרזת ענק על בנין 788 "זה היום עשה ה' נגילה ונשמחה בו".

לערך בשעה 7:30 הגיע ר' שלמה קונין ל 770 והחלו לקרוא אתה הראת.

לקראת השעה 9:30 בערב, 770 כולו היה ערוך לסעודת מצוה - סעודת יום טוב - סעודת הודיה על הניצחון העצום. נאספו אלפי אנ"ש והת' ופצחו בשירה חזקה ואדירה ובריקודים סוערים. כשמפעם לפעם אחד מדבר, כל אחד מאחל שהחיינו וקיימנו לזמן הזה. דיברו: ר"י קרינסקי, ר"א שמטוב, ר"ש קונין, פאגלמאן, בערל לוי, והרב מענטליק. וכה נמשך הדבר, הריקודים והתזמורת בתוך 770 עד אור הבוקר. ועם הסנונית הראשונה נראו ראשוני המגיעים מאה"ק - ר' טוביה פלס ועוד.

וזה דבר הפסק דין 100% לטובתינו, כל הספרים והכסף שייכים לנו. הפסק מבוסס על מכתבו של אדמו"ר מוהרי"צ לספרן אלכסנדר מרכוס שבו כותב בין השאר ג"כ שהספריה היא אוצר גדול לאומה וכו'.

ר"א שמטוב סיפר ששנה שעברה (בתשרי?) הוא היה ביחד עם העו"ד שלנו אצל אד"ש בגעה"ת, אד"ש נתן הוראות מפורטות איך לנהוג, ואמר להם שיורידו הכל לעוה"ז. ושעיקר התביעה תהיה מבוססת על המכתב למרכוס (שאר הדברים אפילו יכולים לסבך). ושמטוב המשיך לספר שלעו"ד היה קשה לסדר את התביעה באופן כזה, אבל הם הצליחו, ורואים שכעת הפסק מבוסס רק על זה. קרינסקי הוסיף שרואים ומבינים כעת מדוע נסע אד"ש בזמנו כל יום לאוהל, כדי שהנצחון יהי ב-100%.

פאגלמאן הציע לכתוב מגילת ה' טבת כמו מגילת י"ט כסלו.

יש לציין ששנה שעברה אד"ש במענה למישהו על פתק מיום זה מתח שני קווים מתחת לתאריך ה' טבת (יש אומרים שהוסיף היום הבהיר). וכן יש לציין ששיעור היומי בתניא מסתיים במלה "לנצח".

מאן דהו מציין שה' טבת בגימטריה (ה' באיות מלא עם י') "בתי חב"ד".

יום ד' ו' טבת

* הריקודים והתזמורת נמשכו עד אור הבוקר.

* כ"ק אד"ש היה היום באוהל.

* אחר תפילת ערבית שהיה בזאל למעלה, לפתע אד"ש החל לומר שיחה לקהל ועד מהרה הביאו רמקול. השיחה נמשכה כ-10 דקות, אד"ש ביקש שיכתבו פ"נ, ובמקומות שיש צדיק קבור שם שיסעו לקברו ויקראו הפ"נ שם. ובל"נ מחר אלך לאוהל ואקח פ"נ, ולשים את הפ"נ ואת הכסף כל אחד בשקית אחרת. ויצא החוצה ולפתע חזר שוב לזאל ואמר שכל הנ"ל שייך גם לנשים וטף.

* בשעות הערב התקיימה סעודה גדולה ב-770 ולאחריה ריקודים ותזמורת עד אור הבוקר.

* הת' ענטריי מבת ים מספר כעת, שבתשרי, בעת חלוקת הלעקח בערב יוה"כ אד"ש נתן לו שתי חתיכות נוספות באומרו בשביל האבא ובשביל האח, ושיהיה להם שנה טובה (כידוע הסיפור שהי' עם האח).

יום ה' ז' טבת

* פתחי המזכירות ופתחי הזאל הקטן המו במשך היום ככוורת דבורים עד לרגע נסיעת אד"ש לאוהל, הגיעו ובאו בלי הפסק אנשים, נשים וטף כדי למסור

פני"ם. ועד מהרה נערמו 19-18 שקיות של פני"ם (וכסף לחוד).

בשעה 2:50 אד"ש נסע לאוהל עם שקיות הפני"ם שבחלקם היו במכונת אחרת. בצאת אד"ש לאוהל היו במקום מאות אנשים וכו'. ויותר מאוחר בשעה 5:00 ובשעה 6:00 נסעו שוב לאוהל כדי להביא לאד"ש את הפני"ם שנתקבלו בשעות אלה.

אד"ש חזר מהאוהל בשעה 7:45, מנחה וערבית התפללו בביהכ"נ למטה, נכח קהל עצום. הספיקו כבר להגיע אנשים חשובים מרחבי תבל, וכן הרב לנדא מב"ב, והרב אשכנזי מכפ"ח ועוד ועוד.

כמובן שהבימה של הרבי עדיין נשארה במקומה. אחרי תפילת ערבית אמר שיחה כחצי שעה. ותוכנה לפועל להקים בית חב"ד אפי' במחשבה ועי"ז יקרבו ביאת המשיח ולא יצטרכו כבר לצום בעשרה בטבת.

* בשעות הערב נערכה ב-770 סעודה גדולה וחגיגית, השתתף הפעם קהל עצום מאוד. הבימה היתה מיושבת באנשים חשובים ואורחים שהגיעו מקצוי תבל, ביניהם הרב לנדא, אשכנזי, סודאק, העו"ד לוי ועוד. הרבה נאמו וכמובן גם העו"ד שמחאו לכבודו במחיאיות כפיים חזקות. בין הנאומים השמיעו בשידור ישיר מפילדלפיה את דברי הברכה של העו"ד השני שגר שם ונבצר ממנו להגיע לכאן.

אחרי הנאומים החלו לצאת בריקודים נלהבים, לקחו את העו"ד, ואת א. שמטוב וקרינסקי על הכתפיים ורקדו וכו'. הריקודים והשמחה והתזמורת נמשכו עד השעה 10:00 בבוקר בוקרו של יום שישי. לא עזר מאומה לגבאים שרצו להפסיק את התזמורת בשל תפילת שחרית.

יום ו' ח' טבת

חשבו שיהיה אחר תפילת ערבית של שבת שיחה ולפועל לא היה.

ש"ק פרשת ויגש ט' טבת - שבת "הגדול"

* לקראת שבת זו הגיעו מכל קצוי תבל מספר עצום של אורחים שדוגמתו לא רואים בשאר החגים.

* בשעה 1:30 התוועדות.

הניגון הוא כמובן "דין נצח". בשיחה הראשונה הזכיר על עשה לך רב. בשיחה השניה דיבר הרבה על "עד מתי" והיו ביטויים בלתי רגילים, וסיים את השיחה שעיי"ז שיבקשו עד מתי המשיח מיד בא.

בסיום השיחה החלו לשיר ולנגן ולקרוא בהתלהבות את המילים "עד מתי" על

הניגון של ווי וואנט משיח נא, ואד"ש סימן חזק בשתי ידיו הק'.
לאחר השאלות ברש"י חילק בקבוקי משקה למטרות שונות.
בביאורים ברש"י כשהזכיר את דברי השו"ע שכתוב טוב לב משתה תמיד,
באומרו זה היה נראה כאילו מבקש שיזכירו את ההמשך והניח את ידו הק' על
מצחו הרבה זמן (ונראה, שמישהו מאחורי הרבי, כנראה ר"מ וובר אמר לאד"ש
את המשך הפסוק). בשיחה זו דיבר הרבה על בתי חב"ד, וביקש ואמר שעלה
בדעתי המצאה או גזירה שיתוועדו בכל בית (שהוא בית חב"ד) היום במוצש"ק
או בימים הסמוכים, ושיזמין ידידים ויאמר דבר תורה או מישהו אחר.

שיחה - ביאור הרמב"ם. הורה לנגן שיבנה באומרו שהחזן יעשה זאת בזריזות.
תפילות מנחה וערבית על מקומו. לאחר תפילת ערבית לפני הבדלה הכריזו
על תזמורת וריקודים בשעה 11:00 בערב. לאחר הבדלה ר' כץ הכריז על מלוח
מלכה לטובת "המעמד" ואז יצא אד"ש.

* בערב - במוצש"ק נערכה אסיפה של כל הרבנים שהגיעו לכאן ביחד עם
הרבנים המקומיים, כ-30 במספר, והם פסקו שהמשיח - הרבי שליט"א צריך
להתגלות כעת וכו' וחתמו על זה, ומחר ימסרו את זה לאד"ש.

* בשעות הלילה נערכה תזמורת וריקודים שנמשכו עד אור הבוקר.

יום א' עשרה בטבת

* בבוקר לפני קריה"ת, הרבנים המתינו בגעה"ת ושם מסרו לאד"ש את הפסק
דין כנ"ל. אד"ש קרא זה בעיון רב בירך בקצרה: "זאל דער אויבערשטער ממלא
זיין משאלות לבבכם לטובה אין אלע זאכן וואס עס שטייט דא, ובלשון הרמב"ם:
אמן כן יהי רצון, און דאס זאל זיין בעגלא דידן ממש, ובפרט איז ס'איז שלשים
יום פאר יו"ד שבט מ'זאל הערן בשורות טובות, ויהפכו ימים אלה לששון
ולשמחה ולמועדים טובים".

* קריה"ת וסליחות בביהכ"נ למטה.

* אחר קריה"ת והסליחות חילק דולרים למעלה משעה. את הרב אשכנזי שאל האם
אשתו ג"כ הגיעה? להרב לנדא נתן דולר נוסף וכן לר"ז פוזנר. ודיבר עם כמה.

* בשעה 3:15 תפילת מנחה, אחר התפילה אמר שיחה. בשיחה הודה לאלו
שהטריחו עצמם לכאן, ועל השמחה, ואמר שאין זמן לענות לכולם (כמו
בתשרי) והורה לערוך התוועדויות בכל בית. השיחה הסתיימה בשעה 5:00,
לאחר השיחה חילק דולרים לצדקה כ-10 דקות. באמצע החלוקה הלכו להביא
עוד. אח"ז עלה חזרה לבימה לתפילת ערבית חיכה שיביאו ספל מים וקערה,
ובינתיים הביאו רק ספל מים בלי הקערה, ואד"ש בינתיים חיכה לקערה, כשזה
בושש לבוא לקח הספל ונטל (ולא כמו שכתוב "בבית חיינו" שנטל בתוך שקית

נייר) בפינת הבימה, כשהמים נשפכים על רצפת הבימה.
* הת' ענטריי שכתב לאד"ש שפתח בית חב"ד בחדרו שבישיבה עבור אכילה ולינה, קיבל מענה: "ת"ח על הבשו"ט וכן יבשר טוב כל הימים".
* מפי השמועה - ביום ד' או ה' שעבר בשעה 3:00 לפנות בוקר התקשרה הרבנית שתליט"א לר"י קרינסקי ושאלתהו באם עדיין רוקדים ב-770 והוא ענה שלא יודע, ובא ל-770 לראות, ואכן רקדו.

יום ב' י"א טבת

* אמש בלילה שוב נמשכו הריקודים והתזמורת עד אור הבוקר.
* כ"ק אד"ש היה היום באוהל. לקח עמו חבילות פני"ם נוספת וגדושה.
* חזר מהאוהל מאוחר יחסית בשעה 8:10. תפילות מנחה וערבית למטה בביהכ"נ. אחר תפילת ערבית אמר שיחה במשך כשעה, שיחה חריפה מאוד, דיבר נגד לקיחת משקה והזכיר את הגזירה את ההגבלה עד 4 כוסיות משקה ועד גיל 40 שנה, ושיעשו 3 פעמים בחינות עד יו"ד שבט בתור הכנות ליו"ד שבט.

יום ג' י"ב טבת

* ספסלי הישיבה ב-770 מלאים וגדושים מהתמימים שיושבים ולומדים לאור הוראת אד"ש מאמש.
* תפילת מנחה היה בביהכ"נ למטה, תפילת ערבית כרגיל בזאל למעלה.
* קידוש לבנה.

יום ד' י"ג טבת

* כל התפילות למעלה כרגיל.
* שמעתי היום סיפור מעניין: כידוע כבר מזמן אדמו"ר הריי"צ יוצאים התמימים מידי ימי רביעי ומלמדים שעה לימודי יהדות לילדים הלומדים בפאבליק סקול הנקרא שעה מיטוואך. בזמן אדמו"ר הריי"צ, כשהיה מגיע הזמן לצאת ללמד, הרבי שליט"א (לפני הנשיאות) היה נכנס לזאל ומכבה את החשמל כדי לזרז את התמימים שילכו ללמד. פעם אחת נשאר שם בחור אחד (ר' שפרינגר), אד"ש שאלו מדוע אינו הולך, ענה לאד"ש שהוא מדבר רק עברית ואידיש ואינו יודע אנגלית. אד"ש אמר לו: לחלק סוכריות אתה יכול...

יום ה' י"ד טבת

כ"ק אד"ש היה היום באוהל.

יום ו' ט"ז טבת

בחוזרו מהספריה בזמן הדלקת הנרות חזר דרך הכניסה הראשית של הספריה (כבר כמה שבועות שזה כך).

ש"ק פרשת ויחי ט"ז טבת

* כבר לפני שבת ידעו כמעט בבירור (ע"י המזכירות) שיהיה התוועדות. ולמעשה אד"ש הודיע על התוועדות.

1:30 - התוועדות.

אחר שיחה ראשונה סימן לילדים להגברת השירה.

בשיחה שניה דיבר על הניסיונות של אברהם אבינו, שלאחר שעבר את הניסיון התברר שמלכתחילה לא היה שום מציאות של ניסיון, כך בענין הספרים זה היה ניסיון וכעת התברר שלא היה שום מציאות ולכן שלא יעשו מזה שום מציאות וענין לדבר על כך (על הפסק דין - כנראה), שלא יתעסקו בשטויות אלא שאת הזמן של זה יעסקו בתורה בנגלה וחסידות, הספרים נבראו בשבילך וכו' וכו', ודיבר שבדורינו זה אחרי כל הניסיונות, שיצאו מרוסיה וגם הספרים יצאו ולא נשאר שום דבר אלא לעסוק בתורה כדי לקרב הגאולה.

מאמר. אח"ז שיחה רש"י, זוהר, רמב"ם. בסוף השיחה דיבר על "עד מתי" שנמצאים 19 מאות שנה בגלות וזה מספיק וכו' וכו'. לאחר שיחה זו שרו "עד מתי" ואד"ש עודד את השירה בידיו הק'. לאח"ז אמר שכדי לקרב את הגאולה שיאמרו לחיים. אח"ז שיחה - ביאור ברש"י, זוהר ורמב"ם. אח"ז שיחה שבו הזכיר אודות עשה לך רב, בתי חב"ד, והבחינות שייבחנו בכ' טבת - יום הסתלקות הרמב"ם, ר"ח שבט ויו"ד שבט, ולימוד תורה ברבים שאף מי שיש לו אונס והוא בביתו ומכוון את השעה ולומד אותו ענין שלומדים ברבים זה נקרא ג"כ לימוד ברבים.

שרו שיבנה ביהמ"ק, אד"ש הניף את ידו לכל עבר כמה פעמים ועודד השירה. ההתוועדות הסתיימה בשעה 4:50.

* אחר תפילת ערבית נכנס ר"ש מיידנציק לאד"ש (הריל"ג קרא לו) ושהה שם כמה דקות.

יום א' י"ז טבת

* חלוקת דולרים. כשעבר רש"ז גורארי' שאלו אד"ש: האם היתה הצלחה בדינר שערך (לטובת מבצע נש"ק)? הנ"ל ענה שכן. אד"ש: שיכתוב דו"ח ממה שנעשה.

* כ"ק אד"ש היה היום באוהל.

יום ד' כ' טבת - פטירת הרמב"ם

* כ"ק אד"ש היה היום באוהל. חזר מאוחר יחסית בשעה 7:40, ציפו שיהיה שיחה או התוועדות ואף הכינו את הרמקול בזאל הקטן, אך למעשה לא היה. * אתמול יצאו מאד"ש כמה הוראות (דרך הריל"ג) והם:

(א) שבעלי בתים לא צריכים להבחן, אלא רק להודיע להרב מה הם למדו וכו'.
(ב) שילדי צ"ה לא יפרסמו שהם עושים "בית חב"ד" כי זה לא יתקבל אצל הרבה, אלא שיפרסמו בית לתורה ותפלה וצדקה (כמובן שזה אמור לגבי אלו שאבותיהם לא מאנ"ש - המעתיק).

(ג) לא לשלוח תוצאות הבחינות וכו' בטלגרם או אקספרס אלא רגיל.
* מענה אד"ש לר' בנימין עקיבא מפ"ת שכתב שפתח בית חב"ד בראש העין בשנה שעברה. וכתב שבעוונותיו הרבים לא קבלתי מענה... (אמצע חודש טבת ה'תשמ"ז):

"כי היה פשוט בעיני שהיה נוכח בהתוועדות ושמע פא"פ, באם לא נוכח ישאל מהשומעים". על מה שכתב בעוונותיו הרבים הקיף אד"ש המילים הנ"ל וכתב: "אינם במציאות".

* הת' א.ד.מ. מיכאלשוילי כתב לאד"ש בין השאר שאת תוצאות הבחינות וכו' יכניס הרב שלו למחרת וכו', אד"ש מתח קו מתחת למלים אלו וסימן כך: √
* היום 770 געש ורעש לרגל הבחינות, כל החדרים בזאל למעלה כולל הזאל היו תפוסים לבחינות והיה תור להיכנס לבחינה.

יום ו' כ"ב טבת

* כ"ק אד"ש היה היום באוהל (היום יום שישי ולא היה תאריך מיוחד, כנראה נסע בגלל מה שמובא להלן). בחזורו מהאוהל נכנס ל-770 עם משקפיים.
* היום התקיים בבית המשפט "בירור" שנמשך שעה. לצד השני היו בעיקר שתי טענות: א. שמכתב אדמו"ר הריי"צ למרכוס בכלל לא נשלח וכו'. ב. שלא היו פנקסים שבו כותבים בתחילה תמצית המכתבים לאנשים. וכמובן שהעו"ד שלנו דחו את הטענות על הסף. והשופט ביקש מהצד השני לתת לו תשובה מדוע נזכרו כעת לטעון טענות אלו. בינתיים השופט עוד לא חתם על הוצאת הספרים מבית המשפט, ומקוים שבקרוב מאוד יביאו את הספרים ל-770.

ש"ק פרשת שמות כ"ג טבת

* התוועדות.

היו שתי שיחות ולאח"ז מאמר. בשיחה שלאחר המאמר - שאלות ברש"י ודיבר

ג"כ על הרש"י של שבוע שעבר ששם מדובר על שטר אירוסין ונישואין וכו' ועבר לדבר על הגלות שהקב"ה נשא את עם ישראל וכמו שבעל חייב בכבוד אשתו וצריך לתת לה הכל כך הקב"ה צריך לתת לנו הכל וכו'.

אח"ז אמר שיקחו בקבוקי משקה וכו', וקישר את פרשת השבוע עם בתי חב"ד שכתוב בפרשתנו "איש וביתו" שזה "בית חב"ד".

חלוקת משקה. חילק בין השאר לר' בנימין עקיבא עבור בית חב"ד ראש העין, הנ"ל בגומרו להכריז אמר לו אד"ש שיזמין את כולם והכריז כנ"ל. ניגש ר' שמואל בוטמן ואד"ש נתן לו בקבוק והכריז עבור כינוס הצאצאים, ולאחרי גומרו להכריז עשה אד"ש תנועת ביטול חזקה (ויובן להלן). נתן לאחד המקורב לחב"ד חבר עיריית יבנה והכריז שזה עבור סיום הרמב"ם ביו"ד שבט ביבנה, אד"ש שוחח עמו אח"כ דקה ארוכה (כנראה שגם אמר לו שיחלק קצת כאן כשעוד שבת).

אח"כ אמר שלא הזמינו אותי לכינוס הצאצאים, והיות ואני גם מהצאצאים על כן אתן בקבוק נוסף לכך, וניגש שוב ר' שמואל בוטמן ואד"ש נתן לו בקבוק נוסף. החל לנגן והריקותי לכם.

שיחה - ביאור בזוהר. לאח"ז שיחה - ביאור ברש"י ורמב"ם. הורה לנגן שיבנה ביהמ"ק וסימן קצת בידו להגברת השירה. אח"ז אמר שיעשו את ההכנות לכ"ד טבת שילמדו נגלה וחסידות של אדמוה"ז ויוסיפו בצדקה. והחל לנגן שוב שיבנה. ההתוועדות הסתיימה בשעה 5:15.

* תפילת מנחה הסתיימה בשעה 5:35, וצאת השבת היה רק בשעה 5:52 ואעפ"כ הורה אד"ש להתחיל תפילת ערבית. בסיום התפילה, לפני הבדלה (היה 8 דקות לפני הזמן של הבדלה) רמז אד"ש לנגן שיבנה ביהמ"ק ודפק בידו בחוזקה על הסטנדר שלו, וכל המחזה הזה נמשך כ-8 דקות, כשמדי פעם אד"ש מסתכל לעבר השעון. אחרי זה עשו הבדלה. אחר הבדלה חיכה מעט עד שיגמור הגבאי להכריז (הוא הכריז על מלוה מלכה) ויצא מביהכ"נ כשמסמן בחוזקה להגברת השירה.

יום א' כ"ד טבת - הילולא דאדמוה"ז

* חלוקת דולרים. כשעבר ר"א שמטוב אד"ש נתן לו דולר נוסף עבור העסקנים. * כ"ק אד"ש היה היום באוהל.

* אד"ש הורה היום לשלוח "בפקסימיליה" לכל קצוי תבל את השיחה שהגיה היום אודות הכנות לכ"ד טבת (שדובר בש"פ שמות).

יום ה' כ"ח טבת

* כ"ק אד"ש היה היום באוהל. * היום יצא לאור הנחה בלה"ק של התוועדות ש"פ שמות ש.ז., וכמובן שבתחילת

ההנחה מופיע השיחה המוגהת ושם הם הוסיפו כפי הגהת אד"ש, את המילים קה"ת תשמ"ז.

יום ש"ק פרשת וארא ר"ח שבט

התוועדות.

אחר שיחה ראשונה החלו לנגן ניגון מסויים, לפתע ר' קוק מכפ"ח קם ממקומו והחל לנגן ניגון אחר (שמשמעו הצבא של הרבי וכו') והרבי עודד כמה פעמים את השירה.

אחר השאלות ברש"י וזוהר חילק בקבוקי משקה למטרות שונות, אח"ז התחיל לנגן והריקותי לכם וכו'.

שיחה אח"ז דיבר אודות בתי חב"ד שזה מרומז בהפטרה של שבת ר"ח שכתוב...אי זה בית... שזה בית חב"ד, אבל זה בתנאי שיהיה מקום מנוחתי (כהמשך הפסוק) שבא לשלול ענין מחלוקת, שלא יקימו בתי חב"ד באופן שיהיה הסגת גבול ושלילת פרנסתו של יהודי שני, אלא צריך להתנהג עפ"י שו"ע, ואני מכריז ומודיע שבאותו השטורעם שעשיתי אודות בתי חב"ד כך באותו השטורעם שלא יהיה שום מחלוקת והסגת גבול. וכן לאידך שיהודי בא לעיר להקים בתי חב"ד אע"פ שיש כבר בית חב"ד צריך לעזור לו ולא לחשוש שמא יפגע בפרנסתי (כנראה שהרבי דיבר גם על משהו מסויים שאירע, שאמר שגירשו יהודי מהעיר וכו'), ושכל דבר צריך לשאול את הרב. ודיבר אודות עשה לך רב, באמצע דיבר על חודש אלול שקללו יהודים וכו' ומביאים הוכחה לשיטתם מהגר"א מוילנא, והאמת שהגר"א מוילנא גם לא מסכים עמם וכו' וכו'.

שיחה - ביאור ברש"י, זהר ורמב"ם. הורה לנגן שיבנה, ההתוועדות הסתיימה בשעה 4:50.

יום א' ב' שבט

כ"ק אד"ש היה היום באוהל.

יום ב' ג' שבט

בעת בוא אד"ש מביתו בבוקר, המתין בגעה"ת רצ"ה קסלמן והודיע לאד"ש ממצבו החמור של אביו הרב שד"ב קסלמן שנפגע ל"ע בתאונת דרכים. אד"ש ענה: מכיון שהוא גר בכפר חב"ד, שזכות ארץ ישראל תעמוד לו, רפואה שלימה, ושיעשה מי שברך.

יותר מאוחר הכניסו פתק ושאלו האם להוסיף לו שם, אד"ש השיב שלא. (מכיון שיש לו את השם של אדמו"ר נ"ע).

יום ה' ו' שבט

כ"ק אד"ש היה היום באוהל.

יום ו' ז' שבט

- * היום הגיע לכאן גל אדיר של אורחים מאה"ק והתפוצות, כנראה בשל דברי אד"ש בהתוועדות קודמת שאמר: אשרי חלקם של אלו שטרחו להגיע לכאן.
- * היום נודע מפטירת הרה"ח ר' שד"ב קסלמן ז"ל.

ש"ק פרשת בא ח' שבט

- * בתפילות אד"ש עמד על הבימה (כבתשרי) וליווה במיוחד את תפילת קבלת שבת בניגונים ממושכים ודפיקות על הסטנדר.
- * התוועדות.

את תוכן התוועדות לא אכתוב כאן, ודברים מיוחדים לא היה. היה קצת דיבורים אודות עמלק. אחר השאלות ברש"י וכו' חילק בקבוקי משקה למטרות שונות. והתחיל לנגן והריקותי לכם, ועודד את השירה בחזקה. ניגש הת' חנניה שפרלין לאד"ש וכנראה סיפר לאד"ש ממצבו של הרש"ג שי' ששוכב כעת בבית רפואה, אד"ש מזג לו לחיים. לאיש אחד אד"ש מזג מכוסו לחיים.

בסוף ההתוועדות התרומם קמעה והביט לעבר מישהו, ולבסוף לקח פרוסת עוגה ומסרה לר"י נימוטין שישב שם. ניגנו שיבנה (כנראה בהוראת אד"ש). ההתוועדות הסתיימה בשעה 5:50. קידוש לבנה.

יום שני יו"ד שבט

- * אד"ש עבר לפני התיבה בכל התפילות.
- * התוועדות.

להתוועדות הגיע קהל עצום והורגשה צפיפות חזקה בביהכ"נ. סידרו וידאו בזאל למעלה. וכן סידרו מקום לתליית מעילים עם מספרים וכו"ב.

בין השיחות אד"ש עודד כמה פעמים את השירה בתנועות ידיים חזקות ובמיוחד בניגון "דידן נצח". סימן לכמה וכמה לשתות לחיים. מגבית. בסיום התוועדות היו ניגונים וחלוקת דולרים. בחלוקה שוחח עם ר"א שמטוב ונתן לו דולר נוסף (כנראה עבור הרב יאלעס שלא הגיע).

ההתוועדות הסתיימה בשעה 12:55. ונסע לביתו כעבור שעה ורבע (כנראה הד"ר וייס היה אצל אד"ש).

יום ג' י"א שבט

כ"ק אד"ש היה היום באוהל.

יום ד' י"ב שבט

בשעה 8:00 בערב התקיים יחידות כללית ולברי מצוה וחתנים.

ביחידות הכללית, כשעבר בנו של ר' זלמן יפה שאלו אד"ש: מדוע אביך לא כותב, ולא שומעים ממנו. בנו ענה: היום הוא נסע לאה"ק. אד"ש: (שוב) מדוע לא שומעים ממנו ולא כותב, (ושאל) מיהו הרב שלו? בנו ענה: הראש הישיבה. אד"ש: שהראש ישיבה ישאל אותו מדוע הוא לא כותב, ויבשר טוב.

כשעבר שליח של אדמו"ר מבויאן (הוא הכניס לפני כמה ימים לאד"ש ד"ש מהרבי שלו) אמר לו אד"ש: ישר כח על הדרישת שלום. אני לא יודע אם זה מתאים שאשלח לו דולר לאגוטע איד לשים בצדקה, אם זה לפי כבודו או לא, אבל אותך (אמר לשליח) בודאי אפשר לזכות (ונתן לו עוד דולר לצדקה). (ונתן ברכה לאגוטע איד) "יאריך ימים על ממלכתו".

נתן לאשה אחת עוד דולר ואמר לתת עבור עוד מושפעת.

יום ה' י"ג שבט

* כ"ק אד"ש היה היום באוהל.

* בצאתו מתפילת ערבית שוחח עם ר' אלטהויז.

* במשך כל השבוע התקיימו תפילות מנחה וערבית בביהכ"נ למטה.

ש"ק פרשת בשלח ט"ו שבט

התוועדות.

בשיחה השניה דיבר על המובא בשיחת אדמו"ר מוהריי"צ משנת תש"ב ע"ד המנהג לתת לילדים קאשע ע"מ לתיתם לציפורים ותרנגולים. דיבר על אלו שישנים. ושכל ילד יעשה מביתו ומיטתו בית חב"ד, שיהיה לו סידור עם שמו וג"כ שיהיה כתוב עליו לה"ו (לה' הארץ ומלוואה) וחומש וקופת צדקה. חילק משקה למטרות שונות, ואחרי החלוקה ניגן והריקותי לכם.

בשיחה שתירץ את הרש"י וביאר את הזהר והרמב"ם, דיבר בחריפות שישנם כאלו היוצאים נגד לימוד הרמב"ם, וטוענים שמא יבואו לפסוק מזה, אזי שיפסיקו ג"כ ללמוד חומש... כי יבין מה שכתוב לא תבשל גדי בחלב אמו שזהו דווקא בגדי כנ"ל.

וע"י שיוצאים נגד הרמב"ם יוצאים נגד משה בן עמרם, מ'האט מלחמה אנטקעגן משה און אנטקעגן דוד מלכא משיחא! [= לוחמים נגד משה ונגד דוד מלכא משיחא!]

ואנו אין לנו להתייחס אליהם, כי בין כך אי אפשר לעזור להם, ספק אם הם יכולים לעזור לעצמם, יבוא בעל הכרם וכו', ועמך כולם צדיקים חוץ מאלו, לא מהם ולא מהמונם. ולא להקדיש להם אפילו רגע אחד של מחשבה כיון שאין הם מציאות כו', וזהו ביטול תורה, און ניט אריינמישן מיר און ניט חב"ד בכ"ז [= ולא לערב אותי ולא את חב"ד בכל זה], ועבודתינו היא שלוחי דרבנן רבותינו נשיאנו, נרות להאיר בקו דעשה טוב דווקא. ולא לצאת ולהתווכח וכו' כיון שאז יוצאים חוץ לענן, ומי שנמצא בחב"ד בתוך הענן אזי לא יגע בו עמלק וספק וכו' (רק שלהם יש בחירה לצאת מחוץ לענן), נשיא דורינו מגן עלינו.

וכנ"ל, עבודתינו הוא תורה ומצוות וכו' ואתם הדבקים בה' אלוקים חיים! כולכם היום. וכל הפלפולים וכו' און אלע רייד דארפן בלייבן דא (= כל הדיבורים צריכים להישאר פה), ביננו לבין עצמינו, ושוב באזהרה גדולה לא להתעסק איתם (הזהיר ג"פ במשך השיחה).

שיחה אחרונה דיבר על בתי חב"ד.

לפני אד"ש היתה מונחת סלסלת פירות, בתחילת ההתוועדות ר' בערל וייס הביא עוד סלסלת פירות והניחו על יד אד"ש. אד"ש לקח ענב מאחד מהם (כנראה מהראשונה).

בסיום התוועדות (לפני שתי השיחות האחרונות) התחיל לנגן שיבנה.

ההתוועדות הסתיימה בשעה 5:50 (כעשרים דקות אחר השקיעה).

יום א' ט"ז שבט

* חלוקת דולרים.

* כ"ק אד"ש היה היום באוהל.

* היום נערך סיום הרמב"ם במנהטן, האולם היה מלא מפה לפה. אורח הכבוד היה הרב א. סולובייצ'יק, הנ"ל האריך כשעה וחצי בדיבורו. בכללות היתה הצלחה גדולה. וכן הופיע הת' א. פריד.

יום ה' כ' שבט

כ"ק אד"ש היה היום באוהל.

יום א' כ"ג שבט

כ"ק אד"ש היה היום באוהל.

יום ה' כ"ז שבט

כ"ק אד"ש היה היום באוהל.

ש"ק פרשת משפטים כ"ט שבט

התוועדות.

אחר שיחה ראשונה הורה לר' יצחק קוגן לומר לחיים.

שיחה שניה - דובר במשך כל השיחה אודות כבוד הרבנות ותוקף הרבנים ושמחה על זה שבשבת פרשת יתרו לא קראו לאחד הרבנים דהשכונה לעליה לתורה - לעשרת הדיברות. (קראו אז להרב ירוסלבסקי מנה"ח), ושהגבאים צריכים לבקש מחילה מהרבנים וכו' וכו', היה אריכות דברים ומילים חריפות. אחר השאלות ברש"י דיבר שיפרסמו בכל מקום ומקום את המכתב הכללי בנוגע לבתי חב"ד.

חלוקת משקה. אחרון הלוקחים הי' ר' גולדמן מהגמ"ח, הוא לקח בקבוק עבור המסיבה לטובת הגמ"ח, אד"ש הורה לו לחבוש שטריימל ולומר דבר תורה (כבכל שנה). הנ"ל סיפר סיפור על רבי נחום מטשרנוביל שהגיע פעם לעיר ואמר לחסיד שלו שלא יתראה אצלו עד שיביא לו 2000 רובל, וזה היה סכום עצום בשבילו, וכך החסיד הסתובב בצער כמה שבועות ולא ידע מהיכן ישיג את הכסף. יום אחד הגיע לעיר גדוד צבא ושכחו אצלו קופה מלאה בכסף, והביא את הכסף לרבי נחום, אמר לו רבי נחום ראיתי שנגזרה עליך עשירות, אבל היית צריך לבקש זאת, ופעלתי שתבקש זאת באמת. בגומרו לספר את הסיפור התכונן הר' גולדמן ללכת למקומו, אד"ש הזכירו לקחת את הבקבוק שהיה מונח על השולחן. והחל אד"ש לספר את הסיפור ולתקנו ובגומרו לספר אמר (לכיוונו של גולדמן) שבאם יש לו טענות ונפגע מכך אזי מבקש מחילה וסליחה וכפרה ואמרו כל העם אמן (כל הקהל ענו אמן). התחיל לנגן והריקותי לכם.

שיחה - ביאור ברש"י וזהר.

אח"ז דיבר שוב אודות פירסום מכתב הכללי גם של הילדים וכו' והזכיר ע"ד הכנות למבצע פורים.

הורה לנגן ביחד שיבנה. אחר ברכה אחרונה נתן לר' ב. יוניק יין מכוסו (כנראה עבור הרש"ג).

ההתוועדות הסתיימה בשעה 6:30 - בצאת השבת.

יום א' ל' שבט

* חלוקת דולרים. כשעבר ר' משה ובר שאלו אד"ש האם לזוגתו (שנמצאת בבית רפואה) יש קופת צדקה. ענה: שבירושלים היה לה, וכאן לא. אד"ש: הרי דיברתי עם כל הלב על זה.

* בשעות הצהריים התפרסם ב-770 שיצאה הוראה מאד"ש להביא מחר את כל הילדים ל-770 ביחד עם קופות צדקה בידיהם.

* מפיי השמועה - שבעת שהורה להדפיס את המכתבים הכלליים הורה גם להדפיס סידורים חדשים.

יום ב' א' אדר

אחרי קריה"ת החל לחלק לילדים מטבעות ניקלע"ס (באותו מקום של החלוקת הדולרים הקבועה שע"י המעלית), נתן את הניקל לידי הילד, והילד היה צריך לשימו בקופה. זה החל מהשעה 10:25 ונמשכה ללא הפסקה עד 1:15.

יום ג' ב' אדר

כ"ק אד"ש היה היום באוהל.

יום ד' ג' אדר

בבוקר, בחלקו צדקה לילדים איחל מז"ט לר' ליבל זאיאנץ מברזיל (מחתן את בנו בשבוע הבא).

יום ה' ד' אדר

* כ"ק אד"ש היה היום באוהל.

* מפיי השמועה - לפני כמה שבועות לא יצא מוגה ליקוט משיחות (מהתוועדות) באידיש, והעיתון אלגעמיניער זשורנאל נוהג להדפיס הנ"ל באידיש ושאלו את אד"ש מה לעשות, וענה להם שידפיסו את השיחה שיצא בלה"ק.

יום ו' "ה' אדר" - יום בשורה

זמן קצר לפני הדלקת נרות נודע אשר השופט חתם על שאפשר להוציא את הספרים, החברה'ה הת' החלו לרקוד, וביתר שאת בעת צאת אד"ש לספריה ואד"ש סימן חזק להגברת השירה. ורקדו קצת לפני תפילת קבלת שבת. הכינו ברגע אחרון את הבימה לתפילות של אד"ש. בקיצור, היתה שמחה גדולה.

ש"ק פרשת תרומה ו' אדר

* בבוקר הודיע על התוועדות. בשעה 1:30 ירד להתוועדות. בריח התיכון של ההתוועדות היה בענין ו"עשו לי מקדש ושכנתי בתוכם" הן בשיחות הראשונות והן במאמר והן ברש"י. בסוף התירוץ על הרש"י דיבר חזק על "עד מתי" ובסיום השיחה קראו - צעקו כל הקהל "עד מתי" וכו'. אחר השאלות ברש"י היתה חלוקת בקבוקי משקה. בסוף ההתוועדות הורה לנגן נייעט נייעט וסימן קצת בידו הק' להגברת השירה. ההתוועדות הסתיימה בשעה 5:25.

* קידוש לבנה.

* בתחילה חשבו שכבר ביום שני בשבוע הבא יביאו את הספרים ל-770 אך היום במוצש"ק התברר שהשופט חתם שבאם בתוך עשרה ימים לא יוגש ערעור אז הספרים מוחזרים מיד אלינו.

יום א' ז' אדר

* בעת חלוקת הדולרים, כשעבר הרב מ. מענטליק נתן לו אד"ש דולר נוסף באמרו שזה לכבוד יום הולדת של משה רבנו וחי"ך.
* כ"ק אד"ש היה היום באוהל.

יום ג' ט' אדר

* כ"ק אד"ש היה היום באוהל.

יום ה' י"א אדר - תענית אסתר מוקדם

* בקריאת ההפטרה קרא עד הפסוק "כה אמר ה' וגו'", ומיד המשיך בברכות של סיום ההפטרה.

* לאחר תפילת מנחה אמר שיחה. בגמר השיחה הלך חזרה למקומו אך חזר שוב למיקרופון ודיבר אודות מבצע פורים וכו'. חלוקת דולרים.

יום ו' י"ב אדר

כ"ק אד"ש היה היום באוהל.

ש"ק פר' תצוה י"ג אדר

* התוועדות.

בהתוועדות נכח המקובל הרב שרעבי מירושלים, בהיכנס אד"ש לביהכ"נ בלכתו למקומו עבר על פני הנ"ל, אד"ש הושיט לו יד לשלום עליכם. בסיום שיחה ראשונה אד"ש סימן לו לשתות את הכוס לחיים.

שיחה שניה - בסוף השיחה דיבר קצת על שצריך להיות קידוש השם, שכל חסיד ליובאוויטש ושמכירים אותו בתור ליובאוויטשער אסור לו להתנהג בכיוון לא רצוי ולגרום לחילול השם, כי הרואהו לא תולה רק בו אלא גם במקום השכינה כ"ק מו"ח אדמו"ר, ובנשיא דורנו וכו'.

הרש"ג הגיע באמצע שיחה הראשונה והלך בסוף השיחה (הוא לא מרגיש בטוב), בדרכו הלך לאד"ש ואמר לחיים.

אחר השאלות ברש"י, זהר, רמב"ם והפרשה החסידית תורה אור, חילק בקבוקי משקה, אחר החלוקה החל לנגן והריקותי לכם.

אחד מאלו שקיבלו את הבקבוקי משקה (יהודי בלי זקן) ניגש שוב לאד"ש עם בנו הקטן, אד"ש מזג לבן מהבקבוק ונתן לו פרוסת עוגה. היה אחד שאד"ש סימן לו לשתות את הכוס ורמז בידו איפה בנו (כנראה?).

אחרי השיחה שבו אמר את התירוצים ברש"י וכו', ניגנו בשמחה עצומה ואד"ש עודד חזק מאוד את השירה והרבה זמן.

הר"י נימוטין ניגש לאד"ש ושוחח עם אד"ש, בגמר שיחתו אד"ש נתן לו פרוסת עוגה.

אחרי זה דיבר על מבצע פורים. והתחיל לנגן שיבנה, סימן להר"י קוגן לשתות לחיים, הנ"ל לקח כוס קטנה אד"ש סימן לו שוב שיקח כוס גדולה.

ההתוועדות היתה שמחה וכו', הסתיימה בשעה 4:50.

* קריאת המגילה למטה בביהכ"נ.

יום א' י"ד אדר - "פורים"

התוועדות.

בשיחה השלישית והרביעית הרבי דיבר בארוכה אודות משיח צדקינו, אשר עד עכשיו זה היה תלוי בידי אדמוה"ז וכ"ק מו"ח אדמו"ר שהכריז לאלתר לתשובה לאלתר לגאולה, וכעת זה שייך לכלל, שכל מעשה או דיבור ומחשבה שכל

אחד עושה לטובה זה מזרז יותר ויותר את ביאת המשיח וכו'. אחר השיחה התחילו לנגן בכל העוז ולצעוק "עד מתי". עודד את השירה בתנועות ידיים חזקות מאוד וזמן רב. הורה לאחד לשנות לחיים כל הכוס. הורה לשרוק וכל זה בשמחה רבה.

שיחה חמישית דיבר על רמב"ם היומי וחומש היומי.

הורה לנגן ניגון הכנה, ניגון אדמוה"ז, נייע חאלפצי ושיבנה.

כשהגיע הזמן לנגן "שיבנה" אד"ש החל לנגן אך לפתע הביט אל מקום החזן של שבסקי ועשה תנועה (כאילו מדוע אינו שר) והחזן החל לנגן. עריכת מגבית. אח"כ (הסידור כבר היה פתוח) אמר שרוצה לגזור גזירה חדשה והיא: שידפיסו הגדות של פסח עם ציורים בשביל ילדים בנוסף לסידור וחומש וקופת צדקה כפי שדובר בעת אחרונה וכו'.

חלוקת דולרים. בעת החלוקה ניגש הרי"פ (הגבאי) לקבל דולרים כהרגלו (הוא עמד מעבר לשולחן) אך אד"ש לא התייחס אליו כלל וכלל, והתחיל לנגן כי בשמחה תצאו, בהליכתו לקח מספר מעטפות של המגבית. ההתוועדות הסתיימה בשעה 1:10 בלילה.

יש לציין שלא היה מאמר. בנוגע לגבאי שאד"ש לא נתן לו יש המקשרים זה עם הדיבורים של אד"ש לפני שבועיים אודות כבוד הרבנים.

יום ב' ט"ו אדר

כ"ק אד"ש היה היום באוהל.

יום ג' ט"ז אדר

היום התקיימה יחידות בשעה 8:00. אמירת השיחה ביחידות לאורחים הועברה בוידאו חי לחצר 770 (איפה שנמצאת הסוכה).

יום ה' י"ח אדר

כ"ק אד"ש היה היום באוהל.

ש"ק פרשת כי תשא-פרה כ' אדר

התוועדות.

בין אחת השיחות הראשונות מחא כפיים לעבר ילד קטן שמחא כפיו, ועודד את השירה. אחר השאלות ברש"י היתה חלוקת בקבוקי משקה.

בסוף השיחה של התירוצים ברש"י דיבר חזק על "עד מתי" וכו', בסיום השיחה החלו לצעוק ולקרוא "עד מתי", באמצע השירה קם ר' איטשה גינזבורג ואמר בקול רם שמכיון

שכבר פסקו רבני ליובאוויטש שהמשיח צריך לבוא אז צריכים לצעוק בתוקף "עד מתי", וכל הקהל החל שוב לקרוא "עד מתי" ולנגן, פני אד"ש נהיו רציניות לפתע (אחר דיבורו של גינזבורג).

בסיום השיחה שלאח"ז גם כן דיבר שוב על המשיח ואמר שסובלים יסורים קשים כשנמצאים בגלות וישנם כאלו שלא מרגישים את זה וטוב להם וכו' וכו'. אח"כ דיבר אודות שיהיה לכל אחד סידור, קופה, חומש והגדה של פסח עם ציורים, והזכיר ע"ד מבצע פסח ומעות חיטין, הורה לנגן שיבנה ועודד קמעה את השירה.

ההתוועדות הסתיימה בשעה 5:00.

יום א' כ"א אדר

* חלוקת הדולרים. כשעבר ר' רפאל הלפרין (מחבר ספרי אטלס עץ החיים), הנ"ל שאל את אד"ש האם הוא זוכרהו משנת ה'תש"ח שהרבי הכניסו לרבי הקודם ליחידות. אד"ש ענהו שזוכר, אלא שאז היה בלי זקן וכעת עם זקן. הנ"ל הראה לאד"ש את ספרו אטלס עץ החיים, אד"ש אמר לו כשידפיס להבא שיהיה כתוב בגדול "מעשה אבות סימן לבנים", הוא נתן את הספר לאד"ש, אד"ש אמר לו שיכניס את שאר ספריו דרך המזכירות (מפי השמועה).

* כ"ק אד"ש היה היום באוהל.

* היום נפוצה השמועה המשמחת שלפני שבת אד"ש הורה להדפיס את מכתביו מכל השנים בדוגמת ספרי אגרות קודש של אדמו"ר הרי"צ. האחראי לכך הוא ר' בערל לוי. והורה להוציא חלק א' עד י"א ניסן (המכתבים הם כנראה מארכיון המזכירות).

יום ב' כ"ב אדר

* היום בבוקר הגיעה קבוצת גבירים ביחד עם אחדים מהשלוחים שהביאום ל-770, בקריה"ת פיננו להם מקום מיוחד וכו'. הכניסו היום ס"ת חדש ושרו שישו ושמחו ואד"ש עודד את השירה. אחר הקריה"ת נאספו הגבירים והשלוחים בהול (שלפני ג"ע התחתון) ואד"ש בירך וענה לכל אחד ביחוד.

גביר אחד (שהביאו ה"ר אהרונוב מצא"ח) אמר לאד"ש שהוא (אהרונוב) עושה את מה שהרבי מבקש לעשות. אד"ש: הוא כבר עשה - הגדה של פסח (מפי השמועה).

אחר שאד"ש גמר לשוחח עם הגבירים נאספו השלוחים בגעה"ת ואד"ש בירכם שיצליחו עם המושפעים שלהם, ו"ששליח" בגימטריה "משיח", ושגם הגבירים הם שלוחים, ועכשיו שזה כעת לפני פסח קשה לתרגם לאנגלית (לשלוחים

אד"ש העדיף לדבר באידיש, ואילו לגבירים אד"ש דיבר עמם באנגלית).
 * אחר תפילת מנחה אד"ש הסתובב במיוחד לקהל וסימן כמה פעמים בידו הק'
 להגברת השירה (דבר לא שגרתי) ודומה לכך היה גם בתפילת ערבית.
 * (אמש כנראה) יצא מענה אד"ש על הגליון "בית חיינו" בערך הענין: "נת'
 ות"ח... אד"ש ציין תאריך כלומר שיכתבו בתחילת הגליון מאיזה תאריך ועד
 מתי היומן, כתב כך: "כ"ו שבט - י' אדר תשמ"ז".

יום ה' כ"ה אדר - יום הולדת הרבנית שתליט"א

כ"ק אד"ש היה היום באוהל.

ש"ק פרשת ויקהל-פקודי כ"ז אדר

* התוועדות.

בשיחה הראשונה דיבר על כך שמדבר רבות על משיח, על הענין בדיבור אחד,
 מעשה אחד וכו' ועדיין לא פועלים מאומה ולא עשו שום דבר, והביא ענין של
 שני שותפים וכו'.

אחר המאמר, ניגש הרש"ג עם בקבוק משקה לאד"ש עבור הדינר של ישיבת
 תות"ל, והכריזו על הנ"ל, אד"ש אמר למכריז לומר שישתתפו אנשים ונשים,
 והוא הכריז כנ"ל, אד"ש המשיך ואמר למכריז שיזמין גם את הטף.

אחר השאלות ברש"י חילק בקבוקי משקה, והתחיל לנגן והריקותי לכם.

בסוף השיחה של התירוצים ברש"י התחיל לדבר וזעק מענין "הספרים", ע"ד
 דידן נצח שישנם כאלו שרוצים לעורר שוב את הענין של דידן נצח, שרוצים
 שוב לעורר את הענין ולקחת ספרים ולחלקם ולהפיצם, שידעו שזה לא יהיה
 לעולמים, השווער ינצח, ולא ישאר שום רושם כלל וכלל. שהוא ענין שמבלבל
 (לאחרים) במילא צריכים לדבר בזה, והוא ודאי שיהיה הענין של דידן נצח
 שהרי זה שייך לכ"ק מו"ח אדמו"ר, אלא שצריכים להעביר את הכתם שנשאר
 על המים (בסיפור ממדרש רבה שדובר ב"ב טבת ש.ז.) וסוף כל סוף יועבר זה
 גם כן.

והענין הזה במילא שייך להשלוחים שהרי יצא מרשותי ולכתחילה כבר לא היה
 זה שייך אלי כי אם לכ"ק מו"ח אדמו"ר, ולכן זה נוגע לשלוחים של כ"ק מו"ח
 אדמו"ר שהם יחליטו ברוב עם הדרת מלך מה לעשות בזה.

והעזרה למצב זה היא לא על ידי תעניות, כפי שכתב אדה"ז שאין זה סדר לפי
 דורות אלו, ואין הפירוש שאין יכולים לצום ולכן פטורים, כי אם שגילה עבודה
 חדשה שלא על ידי תעניות וכו', אלא על ידי שמחה ונתינה לצדקה (בער"ח)
 כשיעור סעודה אחת, ויתנו למוסדות תורה או תפילה או לעני כפשוטו שהרי

אתה החיית נפש העני כו', ולומר פרק תהלים היינו הפרק של שנות חייו של כ"ק מו"ח אדמו"ר ופרק שיעור החודשי בתהלים, וללמוד מאמרים בתורת כ"ק מו"ח אדמו"ר אודות פורים (דאזלינן מיניה) או פסח. וזה ישנם בכמה לשונות (שפות) וזה נוגע לאנשים ונשים (וטף?).

ודבר ודאי שה' עמו הלכה כמותו ולא היה לעולמים ולא יהיה לעולם היפך רצונו וכו', כל הענין הזה הרי הוא מצד החושך הכפול והמכופל, ומראים לא רק ברמז כי אם בגילוי, שהרי היה הסיפור של אשה אחת שהלכה לכותל המערבי ואחר כך החליטה שהיות ויש לה ירושה מבעלה והוא היה אוהב ספרים, במילא תשלח את הספרים לכאן לספריה של כ"ק מו"ח אדמו"ר, שום אדם לא עורר אותה לזה, כי אם היתה אצל הכותל המערבי וראתה חב"דניק מניח תפילין עם יהודי, וזה פירי פירות של כ"ק מו"ח אדמו"ר, ונתעוררה בזה כו'.

ומזה רואים שסוף כל סוף יגיעו גם הספרים של כ"ק מו"ח אדמו"ר, אלא שישנם אלו שהם פוסחים על שני הסעיפים, לרקוד על שתי חתונות ובמילא צריכים לדעת שכל הענין הוא שרוצים לעשות עוד הפעם הלוויה לכ"ק מו"ח אדמו"ר. הם חושבים שאפשר לקחת כי הוא לא נמצא כאן ונעשה הפסק וכו', הרי זרעו בחיים אף הוא בחיים, ודבר ודאי שכ"ק מו"ח אדמו"ר ינצח בזה, ומזה באים אחר כך לארץ הקודש, עיר הקודש, הר הקודש, בית המקדש, קודש הקודשים, ואז נעשה כמו שנאמר בהקריאה של ויקרא ה' אל משה גו' וידבר אליו גו', אדם כי יקריב מכם וכו'.

הענין הזה שייך להשלוחים ורק להם להודיע מהשיחה הנ"ל ולא לפרסם ברשימה כי עלולים לקחת זה בתור עדות וכו'.

שיחה שלאחרי זה דיבר בין השאר על אלו שעושים ליצנות, ליצנות מהרמב"ם בשעה שהם אפילו לא למדו חצי רמב"ם, שילמד את כל הרמב"ם, ואותם אלו שעושים ליצנות, למעלה (אחרי מאה ועשרים) יתנו להם הדפים של כל העולם ודיו של כל הימים ויכתבו כמה שרוצים ליצנות וכיו"ב. ואילו חבירו ישב וילמד עם התנאים והאמוראים.

התחיל לנגן ניעט ניעט. ההתוועדות הסתיימה בשעה 5.20.

* בקשר לסיפור שהרבי סיפר בהתוועדות אודות אשה אחת שתרמה את ספרי בעלה לספריית ליובאוויטש, יש לי אישית שייכות לענין כדלהלן:

מיד אחר פורים ביקשני ר' נחמיה קסלר שי' מנהל ספריית לוי יצחק של צא"ח שאתלווה עמו לבית משפחה בשכונת פלטבוש, כי בעלת הבית התקשרה ואמרה שרוצה לתרום ספרים לספריה.

הגענו לבית חד קומתי, נכנסנו פנימה, וראינו חדרים מלאים ארונות וספרים. מסקירת הספרים ראינו הרבה ספרים שתוכנם לא מתאים עבור ספריה ציבורית כשלנו, וגם חלק גדול מהספרים ישנם כבר בספריית לוי יצחק.

שאלנו את האשה מה פתאום התקשרה לספריה להזמיננו, מאיפה ידעה עלינו. וענתה: שהיא אלמנה זה תקופת מה, ובעלה ז"ל היה איש יודע ספר וחובב ספרים, ולא ידעה מה לעשות עם הספרים, עד שלפני זמן ביקרה בארץ והיתה בכותל המערבי, שם ראתה דוכן תפילין ומניחים תפילין לבאי הכותל. היא ביררה מי האחראי על הדוכן, והתברר לה שזה שייך לחב"ד ליובאוויטש, ובבואה חזרה לארה"ב חיפשה מקום השייך לחב"ד שאליו תוכל לתרום את ספרי בעלה ז"ל, וכך הגיעה אלינו - לספריית לוי יצחק.

הסברנו לה, שאנו ספריה ציבורית מוגדרת ולא כל הספרים מתאימים עבורינו, אך הספרים שלה יכולים להיות במקום יותר מוצלח, בספריה של הרבי, והיא מאד שמחה לשמוע ונתנה מיד את הסכמתה לכך.

ר' נחמיה סיפר את כל הסיפור לר' בערל לוי (הוא גיסו), ור' בערל הודיע על כך לרבי. ואחר כמה ימים הביאו את כל הספרים לספריה של הרבי, ועל זה נסוב הסיפור שהבאנו לעיל בשיחה.

יום א' כ"ח אדר

* חלוקת דולרים. עבר הרב אלבום ושוחח עם אד"ש אודות הרבי מגור וכו'.

* כ"ק אד"ש היה היום באוהל.

* היום התפרסם מודעה מטעם הבד"צ של השכונה על קיום ההוראות אד"ש על נתינת צדקה בשיעור סעודה אחת (הם שיערו ב-3 דולר), ולומר תהלים וללמוד מאמרים וכו'.

היה גם מודעה שביקשו לתרום את המחיר של סעודה אחת עבור הפרסומת בעיתונות אודות כלו כל הקיצין ומשיח.

בלילה הדביקו מודעות ברחבי בורו פארק אודות ההוראות הנ"ל של הרבי.

* יצא היום שיחה מוגהית אודות ההוראות הנ"ל, ונוסף שם קטע חדש שלא נאמר בהתוועדות, אלא אד"ש אמרו לר"י קרינסקי במכונית במוצש"ק והוא: לערוך התוועדות בר"ח ניסן.

יום ב' כ"ט אדר "ערב ר"ח ניסן"

* היום בבוקר פשטו אברכי הכולל והת' על בתי הכנסיות בשכונה ובבורו פארק וגבו מחיר של סעודה אחת עבור מבצע משיח בעיתונות.

היתה התעוררות כללית בקרב אנ"ש והת' בענין זה.

* כ"ק אד"ש היה היום באוהל.

* בצאתו לביתו, בהיותו ברכב, הודיע לר"י קרינסקי שילמדו את המאמר ראשית גויים עמלק פר"ת ולהודיע מכך לשלוחים.

* בערב, בהתוועדות חסידים ב-770 לימד ר"י כהן את המאמר הנ"ל. רואים במוחש שהמאמר קשור לענין "הספרים" וד"ל.

יום ג' ר"ח ניסן

* יצא היום מכתב כללי מתאריך כ"ה אדר.

* בעת השקיעה אד"ש יצא לרגע ל"מים שלנו", לקח את הכוס ושטפו שלש פעמים ושפכו לתוך דלי. אחרי כן מילא את הכוס עד חציו ושפכו לתוך הכד ועשה כן שלש פעמים וחזר לחדרו תוך שמניף בידו להגברת השירה.

* ר"ש וינפלד מהוצאת ספרים אשכול הכניס לאד"ש תניא מהדורה חדשה. הרבי הראה להריל"ג שחסר בספר זה משהו ומקוה שלא יהיה נזק ושיחליפו. (הריל"ג או הרבי?) ובנו הרי נמצא כאן (הכוונה שאפשר למסור לו - המעתיק).

יום ד' ב' ניסן - יום הכרת מו"ח אדמו"ר

* כ"ק אד"ש היה היום באוהל.

* היום נפוצה שמועה שאמש התקיים כינוס שלוחים זוטא, ופרטיו אינם ידועים.

יום ה' ג' ניסן

* כ"ק אד"ש היה היום באוהל.

* בצאתו לביתו ניגש הר' קריגר מירושלים ושוחח עם אד"ש כמה דקות על יד המכונית.

* בערב הועבר בשידור חי לכל קצוי תבל הוראותיהם ודבריהם של העומדים בראש ועד השלוחים, כדלהלן:

דברי סיכום על מהלך כנס השלוחים וההחלטות לפועל מפי הר' ישראל שמוטקין ור' בערל שמטוב שהועבר בשידור חי למחוזות אנ"ש והשלוחים ברחבי תבל היום

יום חמישי ג' ניסן ה'תשמ"ז

ר"י שמוטקין: הרבי אמר לר"א שמטוב עשרה ימים לפני ה' טבת באם ח"ו... (וביטל בידו), הרי המאה ומאתיים שלוחים הרי אופשטורעמען די וועלט (= ירעישו את העולם).

על הערעור, בית המשפט יתן 3 תאריכים:

(1). פעם ראשונה שהולכים להיפגש.

(2). שקו"ט לפני השופטים שיבדקו.

(3). שני הצדדים יאמרו דבריהם בדיבור כ-20 דקות כ"א.

ומחכים בימים אלו לתשובה.

(אח"כ חזר קצת מהשיחה) את הסיפור עם האשה שנתנה ספרים וכן הפוסח על שני הסעיפים, ובלשון העולם רוקדים על שתי חתונות, אין לפחד, שיהיו בשמחה ובטוב לבב.

במוצש"ק, אד"ש אמר לקרינסקי שכ"א יתוועד על מקומו, וכן הוה. היות והרבי נתן את זה לשלוחים ואמר "שסומך עליהם שהם יקבעו", ובאמת זה אחריות וזכות גדולה לנו, וזה מספר אחד בענין דאור וחיות נפשנו.

ביום ב' בלילה כשחזר מהאוהל אמר הרבי לקרינסקי שילמדו מאמרי הילולא, ואח"כ הוסיף שילמדו מאמר הראשון ראשית גויים עמלק, ושאל אם מצוי לקהל, וקרינסקי ענה שכבר הודפס ויש להשיג, אז אמר הרבי א"כ כמדומני שמדובר שם על עמלק וחייד, ויה"ר שיכוונו נכון.

בהמשך לזה היה התכנסות השלוחים מאמריקה וקנדה ושם התוועדו, ואלו שלא הגיעו הוא מטעם תקלה בתחבורה, ולפועל היו 30 שלוחים, הרבי הורה שהיות והענין נמסר להם א"כ שימסרו להם כל הפרטים, שמות העו"ד וכל הפרטים.

מכל השלוחים נבחרו ועד שיתעסק בקביעות בענין זה, ואלו שמותיהם: מ. הערסאן, ש. לזרוב, ב. שמטוב, ש.ב. לויטין, י. ראסקין, י. שמוטקין.

כולם כבר חזרו מזמן ואנחנו נשאר עד כמה שנוכל להיות, ותמיד שצריכים נתכנס כאן שוב.

לאחר שהר"י קרינסקי הביא את הרבי הביתה (יום ד'), אמר לו הרבי שהרי האברכים הנ"ל נמצאים כאן ומסתמא יתוועדו.

נקודות מההתוועדות זו (של השלוחים) חזר ב. שמטוב:

שדובר בנוגע לפוסח על שני הסעיפים, שזה פגע בהרבה מאנ"ש, ועל זה צריך תיקון גדול. והסבירו חומרת הערעור. ורואים שהרבי מוטרד מאד ובשני דברים: 1. הרבי לא השתמש עליהם עד היום בשם עמלק. 2. פעם שעברה הוא רץ למשפט על כסף, אבל כעת שראה את ההפסד ובכ"ז רץ, הרי זה עמלק ממש.

ולכן הננו להציע שכל השלוחים יגיעו לי"א ניסן, וישבו לסעוד ביחד באהלי תורה, ואולי נזכה להתוועדות בי"א ניסן. ומובן שעל מקום השלוחים שיגיעו לכאן אסור שיחסר משהו מפעולותיהם, ולכן כ"א חייב שיהיה לו מחליף, ובזה הוא יהיה שותף עם כל אלו שמתכנסים כאן. נמסר לאד"ש הפרטי-כל.

הרבי אמר ליודל קרינסקי שהמשפט בכלל מתנהל ע"י אגוח"ח, ואתה הרי נציג של אגוח"ח וממילא השלוחים יתייעצו איתם, יוצא מכאן שהשלוחים הם חברים ובאי כוחם של אגוח"ח.

לפועל הוחלט על "צדקה" - אנשים, נשים וטף, כל יום יתנו מטבע של 10 (סענט) כל מדינה לפי מקומה. "תפילה" - אמירת תהלים לימי השבוע נוסף על ימי החודש. "תורה" - לימוד המאמר ראשית גויים וכן המאמר הראשון של כ"ק

אד"ש, זה לאנ"ש. ובנוגע לבחורים שיאמרו כל יום מנין בחורים את כל התהלים ולאחרי זה יתנו צדקה.

בכל יום חמישי בשעה 10 יודיעו את מהלך המשפט, וכן יתאספו ללימוד יחד, וכן לעשות התוועדות לחיזוק ההתקשרות היפך הפוסח על שני הסעיפים. הרבי נוסע כל יום לאוהל.

בנוגע לעו"ד שלהם, שמו העלסטיין, אע"פ שהתחרט מהערעור אין לו ברירה וחייב לסיים, כעת לקחו עו"ד נוסף בשם אבלי ענדשאפי. תיאור של העו"ד הראשון שלהם, שהיה פעם משפט ושם הוא דיבר נגד השם ונגד משיחו, במילים שצריך לקרוע קריעה על זה, ואיתו יש להם עסק.

יהיה טלפון נוסף במוצש"ק בשעה 10 חזרה על הדברים שנאמרו כעת.

הר"י קרינסקי מסר בשם הרב חודקוב שאריק שרון עשה ספר על המשפט שלו בארה"ב, וכדאי שיעברו על זה וידעו מה הוא משמעותו של משפט.

מי שיש לו שאלות שיצלצל לכאן. ולסיום הברכה הידועה שמה שהיה פעם ראשית גויים עמלק שיהיה אחריתו עדי אובד, וכפי שסיים הרבי שדין נצח במהרה בימינו במאמר מים רבים ה'תשי"ז.

ש"ק פרשת ויקרא ה' ניסן

התוועדות.

לפני שהתחיל את השאלות ברש"י דיבר על ענין שקדושה לא זזה ממקומה, והביא את הסיפור שמובא במאמר "ראשית גויים" וכו', כשדיבר על זה היה קולו בהתרגשות (כמעט בכה). בסיום השיחה ניגנו "דידן נצח" ואד"ש סימן פעם אחת אך בחוזקה.

חלוקת בקבוקי משקה. הסופר זירקינד שהכריז על סיום כתיבת ס"ת בחדר השני, שאלו אד"ש: איפה? אזי הכריז "למעלה". בגמר החלוקה התחיל לנגן והריקותי לכם.

בסוף הביאורים דיבר על עד מתי, ושלא צריך ללמד זכות על הקדוש ברוך הוא וכו', ובסיום השיחה החלו לנגן עד מתי. הורה לש"ץ לנגן שיבנה. אחר זה דיבר על בתי חב"ד וההוראות הקודמות. ההתוועדות הסתיימה בשעה 4.40.

יום א' ו' ניסן

* חלוקת דולרים.

* כ"ק אד"ש היה היום באוהל.

* בתור החלטה טובה ולרגל המצב, החליטו התמימים ללמוד מהיום ועד י"א ניסן את כל הספרים המוגהים של אד"ש במשמרות במשך 24 שעות ביממה.

וכמו כן יש מנין מידי בוקר לאמירת כל ספר התהלים.

יום ב' ז' ניסן

בבוקר, אחר קריה"ת, הפריש חלה מהמצות, ונתן את המצות עבור אה"ק לידי ר' ישראל פרידמן שנוסע היום. אד"ש נתן לכל הנוכחים כולל זוגתו ובתו של פרידמן, דולר ומכתב כללי האחרון. ולפרידמן נתן גם חבילת שטרות שקלים ואמר לו שיתנו לועד הרוחני של כפר חב"ד שהם יחלקו בכל הארץ על מנת לתיתו לצדקה. ובירך שיהיה כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות וכו'. כשנתן דולר לר' חיים ברוך הלברשטאם (שהסריט כל הזמן) אמר לו כעת אין עוד מישהו שיכול לצלמו ביחד איתו (עם ר' חיים ברוך).

יום ד' ט' ניסן

* בצאתו מתפילת מנחה ונכנס לג"ע התחתון נכנסו גם כן הר"מ וובר ור"מ שגלוב ומשפחתו. אד"ש נתן לר"מ וובר 3 מצות עבורו וחבילת שטרות שקלים בנות מאה שקל כל אחד עבור עניים או עבור ירושלים, ואמר לו שימסור ד"ש להרב וייס מהעדה החרדית ושיאריך ימים על ממלכתו כי רבים צריכים לו. לר"מ שגלוב ומשפחתו (שנוסעים לאנגליה) נתן להם אד"ש מצות עבור לונדון ומנססתר, וכן נתן לו מצות עבור ר' זלמן יפה, ואד"ש אמר לו למסור לו את ברכתו. ונתן דולר לכל אחד מהילדים ולו ולזוגתו. לבסוף נשארו בידי אד"ש שני דולרים, אד"ש נתן שוב לו ולזוגתו.

* היום בערב נכנס הספר לרבי, ביוצאו משם יצא עם חבילת מצות.

* היום נודע שאד"ש הגיה את המאמר של י"א ניסן שנת השמונים.

יום ה' י' ניסן

* בבוקר לפני תפילת שחרית סיימו ב-770 בזאל הקטן (חדר שני) את כתיבת הס"ת שיהודי אחד (לא מאנ"ש) תרמו ל-770.

בקריאת התורה קראו בספר תורה הנ"ל, וכשהכניסו את הס"ת חזרה לארון הקודש החלו לנגן שישו ושמחו, אד"ש מחא כפיו בחזק רב ונשאר כך כמה דקות לאחר סגירת הארון קודש. אח"ז נכנסו לג"ע התחתון תורם הס"ת ומשפחתו והרב העכט מקהילת שערי ציון, ושהו שם מספר דקות.

* לאחר קריאת התורה מיהרו החבר'ה הת' ל-38 טנקים (טנקים כמו של נחשון באה"ק). הם חנו לאורך רחוב קינגסטון, ובשעה 10.45 החלו לנוע בשיירה ארוכה וסגנונית לעבר מנהטן, עברו ברחובותיה הסואנים ביותר, המשטרה חסמה את הכבישים עבורנו, ואחר כל התהלוכה התפזרו כל אחד למקומו.

* כ"ק אד"ש היה היום באוהל. הרבי יצא בפתאומיות בשעה 2.00 בכדי לנסוע לאוהל, כרגיל נוסע בשעה 3.00 ומעלה. ור' בנימין קליין לקח את אד"ש כי קרינסקי לא הספיק להגיע.

* לפני חזרתו של אד"ש מהאוהל הגיעו לחנות קה"ת מספר מצומצם של כרכי האגרות קודש של הרבי וכל הקודם זוכה. כל באי 770 שחיכו לבואו של אד"ש מהאוהל רצו לבנין קה"ת להשיג את הספרים הנ"ל שיצאו לאור לראשונה.

* הגיעו היום הרבה שלוחים מכל רחבי תבל.

* בשעה 8.10 הגיע אד"ש מהאוהל. אחר תפילת ערבית לפני הכנסו לחדרו עמדו בגעה"ת זקני אנ"ש, ור"י וינברג בירך את אד"ש. אד"ש השיב בברכה ארוכה והודיע לנו בהפתעה שיחלק דולרים לצדקה לכל אחד ואחת.

אחר הברכה אד"ש ניגש לשולחן בפרוזדור והחל לחלק (כמו בימי ראשון), ודבר הבשורה התפרסם מיד והחלו לנהור אלפים, אנשים, נשים וטף. החלוקה החלה בשעה 8.45 והסתיימה בשעה 11.30.

בחלוקה שאל את ר' טוביה פלס האם זוגתו נמצאת כאן והשיב שלא, ונתן לו דולר נוסף עבור זוגתו. הביאו לאד"ש שני ספרי לקוטי שיחות כרך כה שהגיע זה עתה מבית הדפוס.

בצאתו לנסוע לביתו, על יד הרכב עמד ר' לייבל ביסטריצקי, אד"ש שאלו מדוע לא בא לקחת את הדולר, והשיב שהיה בעבודה, אד"ש נתן לו דולר ובירכו בהצלחה רבה.

בסוף החלוקה הגיעו האחים פיאמנטה והביאו עמם כלי תזמורת והחלו לנגן מול חלוני המזכירות (כמו בעת דידן נצח) ובצאת אד"ש וגם אחרי צאתו רקדו בחוץ וכו'. והתוועדו כל הלילה ב-770, והיה תזמורת בפנים ב-770 עד השעה 2.00 בלילה.

יום ו' י"א ניסן - יום הבהיר

* בבוקר החלו לכתוב את הספר תורה של השלוחים מכל רחבי תבל. כל שליח נותן 86 דולר השתתפות. תחילת הכתיבה היה בזאל למעלה.

* כ"ק אד"ש היה היום באוהל. חזר בזמן הדלקת הנרות. לא יצא לספריה (כמנהגו כל ערב שבת).

* לתפילת קבלת שבת הכינו בימה (כמו בתשרי) והיה שמח. אחר התפילה הלך לספריה.

* על פי השמועה - הצד השני היו אמורים היום להציע את הטענות שלהם מדוע הם דורשים ערעור.

(המשך היומן - עוד חזון למועד)

ויתילדו
על משפחותם לבית אבותם

סקירה על שושלת אדמו"רי גרודז'יסק
ורעדים מאבות משפחת אם הכלה

שושלת אדמו"רי גרודז'יסק ורעדים מאבות משפחת אם הכלה

למען ידעו דור אחרון את צור מחצבתם מהררי הקודש, העלינו כאן את סדר הדורות והסיפורים סביבם.

איתא במדרש "שוחר טוב" תהלים נ"ט: "טובים השנים. טוב צדיק בן צדיק מצדיק בן רשע, ולא דומה זכות צדיק אחד, לזכות שני צדיקים, אשר יש להם שכר טוב. שאם תבוא פורענות על המשפחה, זכות שניהם עומדת ומבטלת אותה. שנאמר 'ואקח אתכם אחד מעיר ושנים ממשפחה'. שבשביל שנים ממשפחה אותה המשפחה מצלחת. ואם היו שלשה צדיקים, צדיק בן צדיק בן צדיק אינה פוסקת מהם לעולם, שנאמר 'והחוט המשולש לא במהרה ינתק'.

אמרו לפני רבי זעירא: והלא פלוני צדיק בן צדיק ודור רביעי רשעים? אמר להם: 'לא במהרה ינתק' שאפילו פוסקת - חוזרת. כמו שנעשה לפלוני. כמו שנאמר: 'לא ימושו מפיק ומפי זרעך ומפי זרע זרעך אמר השם'. כיון שהוא בן תורה, ובנו ובן בנו, שוב אין תורה פוסקת מהם. שנאמר: 'מעתה ועד עולם'. מהו 'אמר השם'? אמר הקב"ה: 'אני ערב בדבר הזה!'

עד כאן דברי המדרש בשבח מעלות היוחסין - גם אם כמה מן החוליות אינן כראוי כל כך. ונסיים בדבריו של בעל ה"חשב סופר" מפרשבורג ובלשונו: "חושך שבטו שונא בנו. על דרך הרמז אפשר לומר, כי ישנם אנשים מיוחסים, אשר מרוב ענווה, אינם מתפארים ביחוסם, ואינם מדברים מיחוסם אפילו עם בניהם. ובאמת, ידיעת היחוס מסייעת לעבודת השם, כי כל אחד ואחד צריך שיאמר מתי יגיעו מעשי למעשה אבותי, וכשהוא מכיר גדולת אבותיו, הוא מתאמץ בעבודתו. ולכן מן הטוב והישר שהאב היחסן יספר לבנו את שלשלת יחוסו, וזהו שאמר: חושך שבטו - כלומר, שאינו מגלה לו את היחוס משבט אבותיו, שונא בנו" עד כאן לשונו.

סבא רבה של החתן הוא הרה"ח המשפיע הידוע ר' שניאור זלמן משה ע"ה היצחקי, קיימת מסורת משפחתית שהשם היצחקי הוא על שם מוצאה של המשפחה מרבינו ר' שלמה יצחקי - רש"י. אודותיו - ר' זלמן משה - מסופר בהרחבה בספר שיצא לאור עליו בשם "אנשים חסידים היו" מאת נינו ר' יוסף יצחק קמינצקי.

אביה של אם הכלה ר' בעז ז"ל לייזר (לעזער) מצד אביו והן מצד אמו התייחס לשושלות של צדיקי פולין וגליציה, מצד אביו התייחס לרבי מנחם מענדל לייזר מסטריזוב בעל "שובע שמחות" שהסתלק בשנת תקצ"א, ועוד חזון למועד להרחיב את היריעה בשושלת זו. ומצד אמו התייחס לשושלת אדמו"רי רעדים-גרודז'יסק פלך ליזנסק, כדלהלן:

א

ר' בעז היה בנם של ר' אביגדור ופנינה פערל לייזר.

ב

מרת פנינה פערל לייזר היתה בתם של הרה"ח ר' אריה יהודה לייב בלר (בעלער) ומרת חיה בת יחיאל ופנינה ברנד. ר' אריה יהודה לייב בלר היה חסיד בלז והתגורר בגרמניה בעיר דיסלדורף - אלטנבורג, נפטר בשנת תר"צ וכנראה שטמון שם.

ג

הרה"ח ר' אריה יהודה לייב בלר היה בנם של הרב החסיד הנגיד רבי זאב וולף (וולביש - כפי הכינוי שנתכנה בעירו) בלר ומרת גיטל בת רבי חיים יעקב דומיניץ אדמו"ר מרעדים.

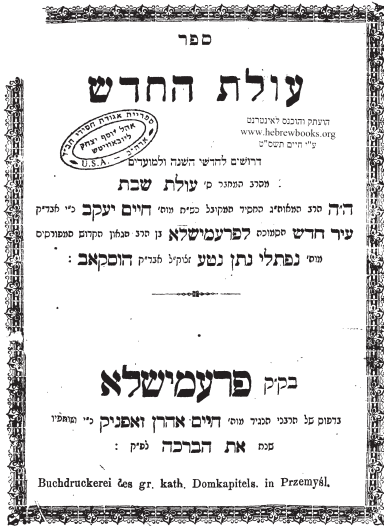
ד

ר' זאב וולף (וולביש) בלר היה בנו של החסיד הגביר רבי אהרן יהודה בלר שהיה גם מאותה משפחה של מחותנו - חותנו של בנו ר' וולביש, הוא היה בן בתו של רבי צבי יוסף ("א שזה ליביש) דומיניץ שהיה מגיד ורב ברעדים ונטמן בגרודז'סק. רבי אהרן יהודה היה נוסע אל רבי מאיר מפרימישלאן ואל רבי שלום מבעלז ואל הרבי ר"א מדזיקוב זי"ע. היה גביר אדיר ולפני נסיעותיו היה מכין כיפה גדולה עם מטבעות זהב לחלק לנזקקים. הוא נפטר בן צ"ג שנה בפסח שני י"ד אייר, לפני מלחמת עולם הראשונה ונטמן בגרודז'סק.

הרה"ח ר' זאב וולף (וולביש) בלר שהוזכר לעיל, ירש מאביו את עושרו הרב, היה עשיר עצום, בעל יער שהשתרע מגרודז'סק ועד רישא, וזכה ל"תורה וגדולה במקום אחד". עוד בהיותו בגיל שבע, נבחר ר' וולביש את כל הפרק "איזהו נשך" אצל הרבי בעל החידושי הרי"ם מגור שאמר עליו שיהיה גדול בישראל, ואת הצביטה שלו זכר כל ימיו. לימים ישב בשולחנותיו של רבותיו בעל ה"דברי חיים" מצאנז, רבי יהושע מבעלזא ובנו רבי ישכר דוב מבעלזא. הוא היה חתנו של האדמו"ר רבי חיים יעקב דומיניץ זצ"ל מרעדים, אשר כיהן בערוב ימיו גם ברבנות כרב ואב"ד דק"ק "עיר חדש" ניישטאט, ר' וולביש היה נשוי לבתו מרת גיטל. כשנפטר חמיו רבי חיים יעקב, רצו שהוא יתמנה במקומו כרב המקום, אולם אביו קרא לו לנהל את רכושו ואמר שרק מי שאין לו נכסים יתמנה לרב, ואכן הרבנות נמסרה לגיסו הרב היידנשטיין. הוא נפטר באותו תאריך בחודש שנפטר אביו, בפסח שני י"ד אייר תרפ"ז לערך.

בפתח דבר של הספר כותב מעניני קבלה, וגם בהקדמה, וכותב בה שיגע הרבה בנגלה ובנסתר, שימש צדיקי הדור, וברשותם כתב את חיבוריו הרבים. מתרעם על הלועגים למחברי ספרים חדשים, וקובע שהם ככלל אם בחוקותי תמאסו "ולמה להבדיל במעשה בוך קורין בכל יום וכו' ובזמננו בעוה"ר גיזעטין גם נייא צייטיקינג". בסוף הספר יש שיר על עשר הספירות.

ספרו השני: עולת החודש - מכיל דרושי קבלה על "ב חודשי השנה והמועדים. מיוסד על "ב אותיות הפשוטות שבספר יצירה. וזה המשך לספרו הראשון. בשנת תרל"ג נדפס מספר זה רק חלקו הראשון על החודשים ניסן-תשרי, והחלק הנוסף נשאר בכת". בתחילת הספר פתיחה על דרך הקבלה ובסופו שיר על החודשים הכלולים כאן. הרבי משינאווא עיין בספר הזה בראש השנה תרמ"ה לפני התקיעות.

ספרו השלישי: מגלת ספר - מכיל פירוש מוסרי קבלי על מגילת אסתר. מלא בגימטריאות וצירופים. כתב היד היה מונח אצל בנו ר' שמעון והוא מסרו לבן אחיו ר' שלמה שהביאו לדפוס בקראקא תרפ"ח.

נשאר ממונו בכתב יד חיבורים נוספים: אור התורה על התורה, הכיל 300 דפים אך נעלם. נר תמיד על ספר ליקוטי רב האי גאון. ברית אחים על מגילת רות. ביאור על מגילת איכה. ביאור על הזוה"ק.

בשנת תרמ"א זעק פעם באמצע הלל דראש חודש: "אוי, נצחוני!" ואיש לא ראה כיצד הושלך בחצר ליד פתח

ביתו. חלה שלוש שנים בשיתוק והוסיפו לו את השם יחיאל. הסתלק לעולמו ביום כ"ו שבט תרמ"ד, כשידו המשותקת אוחזת בזקנו כמנהגם של צדיקים. אחת מבנותיו מרת פייגה היתה זוגתו של רבי אברהם מרדכי ספרין אדמו"ר מקומרנא.

1

הגה"ק רבי נפתלי נתן נטע הירש דומיניץ אב"ד רעדים וק"ק הוסיקוב נולד בשנת תקנ"ח לאביו הגה"ק רבי יהודה לייבוש דומיניץ מגרודז'יסק. כיהן באביב ימיו כאב"ד דק"ק רעדים, ולאחר מכן כאב"ד דק"ק הוסיקוב. מח"ס "עולת מועד". גדולי הדור העידו עליו שזכה ללמוד תורת ה' בקדושה וטהרה. דרכו בקודש היתה בליל ש"ק בשירת זמר "אזמר בשבחין", נטל על כתפו שני מדאני אסא ורקד וסבב עמהם השולחן. וגם הניח ידו על המזוזה ושר, ובסעודה שלישית שר בהתלהבות את הזמר "אדון כל" מבעל חרדים, ובאומרו לא תתפרש מן ולא נתפרש ממך היה השולחן נע ונד. היה ידיד נפש לרבי שמעון מירוסלב.

בעת אשר קרבו ימיו של רבי נפתלי נתן נטע זצ"ל, נתקבצו אנשים רבים מקרוב ומרחוק לבקרו, ובראותם את מצבו אשר היה קרוב לגסיסה, געו כולם בבכיה, והוא לבש בגדי שבת ואמר: למה אתם בוכים, הן פרידתי מזה העולם יחשב אצלי כמו שהגני הולך בביתי מחדר קטן לחדר גדול. וקרא למנגן ר' קלמן שו"ב מחירוב לשיר למענו אין כאלוקינו וכו', טפח וחזר וטפח על כתפו לזמר בשמחה, ואמר להם: היום עוד לא אפטר מכם, כי אשמרה ואביטה על שני בניי כי יבואו מלאנציט, הרב מרדכי מנחם והרב חיים יעקב שנסעו ליארצייט של רבי נפתלי מרופשיץ בי"א אייר, וממש באותה שעה שהם חזרו יצאה נשמתו בטהרה בי"ג אייר תרי"ח.

2

הגה"ק רבי יהודה לייבוש דומיניץ מגרודז'יסק נולד בשינאווא, ונתייתם בילדותו מאביו ואמו. היה מתמיד נפלא, יום ולילה גרס בתורה וכמעט שלא שכב במיטה. כדי שלא תחטפנו שינה היה נותן נר דולק בין אצבעותיו והיה קושר את ידו עם הנר אל השולחן באבנטו, כשהגיעה האש לאצבעותיו, התעורר משנתו למשנתו. כך עסק בעבודתו עד הגיעו לגיל הבר מצוה, אז נגלה אליו אביו בחלום וכיבה נרו כדי שיוכל לישון. אז חשב שלאחר פסח יסע לשיבת חכמי בראד, אך בפורים פגע בו הרה"ק רבי נתן נטע משינווא

בהסכמות לסידור עולת תמיד מזכיר זאת רבי יחזקאל שרגא משינווא, כי הרב הקדוש מו"ה שמואל שמעלקא זצ"ל אבד"ק ניקלשבורג אמר על הרה"צ מו"ה נתן נטע הנ"ל שהוא אחד מל"ו צדיקים. וגם הגאון ר' יצחק שמעלקיש אבד"ק לעלוב כותב שהגאון רבן של כל בני הגולה בעל השואל ומשיב כותב עליו בהסכמה לספרו קישוטי כלה שהגאון הקדוש ר' שמעלקא זצ"ל העיד עליו שהוא אחד מל"ו צדיקים שבדור.

יש עוד הסכמה על הסידור עולת תמיד מאת הגאון רבי אברהם מקריפשוט, וכך כותב: "מי אנכי לאסהודי על גברא רבא, אך מחמת שאני תלמידו של נכד הרב המחבר מו"ה הערש נטע זצ"ל אבד"ק הוסקאב שהיה איש אלוקים מפורסם בדורו לאיש מופת, וסיפר לי אשר שמע, שכבוד רשכב"ה הקדוש מליז'ענסק בעהמ"ח ספר נועם אלימלך שהיה אז דר בקהילת שינאווא, כאשר שמע דברי קודש מפי הרב המחבר הנ"ל אמר בזה"ל: **יפה אמר רבי נטע** וכו'. ומסיים הסכמתו "ומובטחני כי מי שיתפלל בסידור הנדפס עם פירושו הקדושים תפילתו לא תחזור ריקם".

הדרך שבו התגלה רבי נתן נטע מובא בספר תיקון עולם ששמע מעשה נורא ונפלא מאחד מנכדי הרה"צ עיר וקדיש רבי נתן נטע משינאווא זצלה"ה. וכך כותב: דרכו היתה להיות נחבא אל הכלים בהצנע לכת ולומר תמיד תהלים, והיו קוראים אותו "ר' נטלי תהלים זאגער", ובזמן שהוא שימש בכתר הרבנות בשינאווא הרבי ר' שמעלקא מניקלשבורג. ואירע שם מעשה בקצב אחד, שכל הבהמות ששחט נתכשרו, ורינוו הקצבים עליו שיש לו יד אחת עם השו"ב. ויסופר הדבר לרבי ר' שמעלקא ושלח לקרוא לשו"ב ושאלו על

זה. והעיד שכן הוא שאין הוא רואה שום טריפות בבהמות של הקצב, וגם אצלו הוא לפלא. אז שלח הרבי ר' שמעלקא לקרוא לקצב ושאלו: מאין ידעת לקנות בהמות שכולם כשרות? וענה שבכל ערב ש"ק הוא נותן לר' נטעלי בשר לכבוד שבת ובעבור זה הוא עומד אצלו ביומא דשוקא ומראה לו במקלו איזה בהמה שיקנה.

הלך הרבי ר' שמעלקא בכבודו ובעצמו לשוק וראה אכן איך ר' נטעלי מראה במקלו על הבהמות, ונכנס עמו בדברים ושאלו: מה לכם בשוק? האם יש לכם איזה מסחר? והשיב שידוע, שאליהו הנביא שכיח ביומא דשוקא, ולכן עומד כאן כדי לראותו. וכי מה טיבו של אליהו הנביא ביומא דשוקא? שאלו הרבי ר' שמעלקא, והשיב לו: לפי שבעת חורבן בית המקדש בזזו את כל הקרבנות המבוקרים הנמצאים בלשכת הטלאים, והולידו ולדות וולדי ולדות, ולזאת בא אליהו הנביא וקונה אותן, כדי שלא יבואו ישראל בקנותם לידי מעילה, והוא מקריב אותן תמידין לשמים. הבין מזה רבי שמעלקא שהרבי ר' נטע הוא צדיק נסתר, וביקש ממנו שיגלה לו רזין דאורייתא, והגיע אליו כמה פעמים בשבוע ללמוד ממנו סתרי תורה.

נינו ר' שלמה דומיניץ בספרו רמזי אלול מביא את הסיפור הנ"ל בקצת שינויים ומסיים את המעשה: "ולעדות יהיה לרבינו שמעלקא, כי מכל טרדותי ביום השוק אין איתי אף פעם בכיסי על מזון סעודת הלילה. והרבי ר' שמעלקא בשמעו זאת הפציר בו ללכת איתו לביתו אולי ימצא איזה פרוטות ליתן לו. ולבסוף מצא צרור צרור במטפחת ונתן לו. וכשאר רבי נטע בא לביתו, נתן לזוגתו הצרור להוצאות סעודת הלילה, ואז גילתה שלושה זהובים אדומים. הלך רבי נטע במרוצה להחזירם לו, והרבי ר' שמעלקא השתומם על זה וקרא לרבנית לשאול מנין אדומים אלו, ונזכרה כי האדומים האלו הם מהמתנות שקיבלו ביום חתונתם. ואמר לרבי נטע שפיר נתתי לכם בעין יפה וזכיתם בהם.

מאז הגיעו אליו הרבי ר' אלימלך מליז'נסק ועוד מתלמידי המגיד ממזריטש. פעם אחת שאלו אותו - את רבי נטע - על אריכות הגלות, ואמר להם: שבילי א' של פסח ישאל את אליהו הנביא על זה. בליל ב' על הסדר אמר בזה"ל: "מה נשתנה הלילה הזה מכל הלילות? מדוע נתארך הגלות הזה המכונה לילה יותר משאר הגלויות? והתירוק, לפי שבבילי הזה כולנו מסובין", עכד"ק. ולא הבינו את כוונתו, אולם אחר הפסח כאשר בא הרבי ר' אלימלך אליו ביקש מאנ"ש שיאמרו לו מה חידש רבי נטע על הסדר, וכשאמרו לו, אמר: "יפה אמר רבינו נטע", וביאר להם כוונתו על פי הגמרא

במסכת בכורות דף ח' דסבי דבי אתונא שאלו לרבי יהושע בן חנניא: אית לן בירא בדברא, עיילא למתא [= חכמי אתונה שאלו לרבי"ח: יש לנו באר בשדה, הכניסנה לעיר]. אמר להו: אפשילו לי חבלי מפארי ואעיילא [= אמר להם: שזרו לי חבלי מסובין, שבהם אוכל למשוך את הבאר ואכניסנה לכם]. והענין "דבירא בדברא" מרמז על בית המקדש שנקרא בירא, והוא בדברא שנחרב, ושאלוהו מדוע אינך רואה שיבנה? וענה להם: עשו לי חבל מפסולת סובין, כשם שאי אפשר לגבל סובין בלי קמח, שקשה לצרפה, כמו כן כל זמן ששורר מחלוקת ושנאת חנם אי אפשר לצרף כלל ישראל ולהשתדל בבנינה, ובעיקבתא דמשיחא תתרבה המחלוקת ושנאת חנם, ועל ידי זה יתקלקלו צינורי שפע פרנסת ישראל, ומחמת גודל הלחץ זו הדחק, יתעוררו התלמידי חכמים והיראים להשתדל בשלום, ומתוך זה תצמח הגאולה, שיבוא אליהו לגמור. וזהו שאמר: הלילה הזה כולנו מסובין. מיר זיינען אלע פון קלייען [= כולנו, מהקטן ועד הגדול], אפילו היראים והשלמים הם מופרדים ומובדלים. וסיימ רבי ר' אלימלך שזהו כוונת אליהו בתשובתו להרה"ק רבי נטע.

בספר נושא אבהון (מאת נינו של רבי נטע), מסופר כי בעת שבאו שליחים מקהילת ניקלשבורג לשינאווא כדי למסור לידי רבי שמעלקא את כתב הרבנות, הסבו עימו הנכבדים מאנשי שינאווא, ושאלם רבי שמעלקא: האם גם רבינו נטע עמכם? ויתמהו מאד ויאמרו: הרי עוד הרבה אנשים יקרי ערך מעירנו ולא באו, והאיש נטע מה הוא שרבינו שואל עליו? מיד עמד הרבי שמעלקא ואמר: "טרם אצא בברכת פרידה, מוטל עלי לגלות לכם כי עני הוא בכמות ועשיר באיכות ובמרומים ישכון. ידעתי גם ידעתי, כי אחד מל"ו צדיקים הוא". וכאשר נודע לרבי נטע מזה אחזו רעהו, נתלבן ואמר: אהה, אכן נודע הדבר, ומאז לא האריך ימים יותר.

בשעת הלוויתו ראו לפתע פתאום בין המלויים את הרבי ר' שמעלקא מניקלשבורג ושאלו אותו מנין ידע לבוא מניקלשבורג לשינאווא? ואמר שיש ל"ו צדיקים נסתרים בכל דור ולעומתם יש ל"ו צדיקים נגלים, היות והנפטר רבי נטע היה בן זוג שלו, מזה ידע לבוא להלוויה.

מעשה פלא שמע נינו בעצמו, היה זה כאשר רבי יחזקאל שרגא אבד"ק שינאווא הגיע לביקור בעירי קלאסנא. כשעמדת לפניו אמר לקהל חסידיו עלי: האם שמעתם מי היה זקנו של האברך הזה? נכד הוא לרבינו נטע משינאווא, שהעיד עליו הרבי ר' שמעלקא, שהיה מל"ו צדיקים שבדור. והמשיך ואמר: אשר ראיתי אספר, תמיד שמעתי כי קברו של רבינו נטע

משינאווא מרחוק נראה, ואם יקרבו לגשת למקום, הקבר נעלם ואינו נראה. פעם ראשונה כשנקראתי לבוא לכהן כרב ואב"ד הלכתי אל הקבר לבחון את הדבר, וכן היה, ולא ידע איש את קבורתו. זכות זקננו הקדוש רבינו נטע זצ"ל תגן על צאצאיו ועל כל ישראל אמן.

מקורות:

- מפי הרה"ח הרב יעקב קאפיל זילברברג ז"ל רבה של בית וגן, ירושלים.
- מפי הרה"ח ר' יהושע עוזיאל זילברברג, בני ברק.
- עטרת צבי, ירושלים תשע"ד, בעריכת הרה"ח ר' שמואל דוד וייס.
- עיתון המודיע, מדור ויתילדו, ב' תמוז תשע"ה, מאת נפתלי אהרן וקשטיין.
- אנציקלופדיה לחכמי גליציה, מאת ר' מאיר וונדר.
- צילומי מצבות.
- קישוטי כלה, למברג תרל"ג, מאת רבי נתן נטע משינאווא.
- סידור תפילה ע"פ עולת תמיד, מאת רבי נתן נטע משינאווא.
- עולת שבת, פרעמישלא תרל"ב, מאת רבי חיים יעקב דומיניץ מרעדים.
- עולם החודש, מאת רבי חיים יעקב דומיניץ מרעדים.
- מגילת ספר, מאת רבי חיים יעקב דומיניץ מרעדים.
- תיקון עולם. והובא גם בספר יכהן פאר מהרב מבענדין.
- רמזי אלול - קונטרס נושא אבהון, וויעליצקא תרפ"ח, מאת ר' שלמה דומיניץ.

תשורה משמחת הנישואין של הרה"ת ר' יוסף וטובה יפה ברכה שיחיו רוזנברג

הנהגות ישרות¹ מזקננו הרה"ק רבי נטע משינאווא זי"ע

בעמ"ח ספר קישוטי כלה וסידור עולת תמיד

אשר העיד עליו הרבי ר' שמעלקא מניקלשבורג זי"ע שהוא מל"ו צדיקים שבדור. והרבי ר' אלימלך מליז'ענסק זי"ע, כאשר היה שומע דברי קדשו, היה רגיל לומר יפה אמר רבינו נטע.²

אלה הדברים אשר יעשה אותם האדם וחי עה"ז וחי עה"ב להנחילם. האגתי לפניך שמונה עשר דבר ובכל יום יום חזור חזור. ואל תאטר"ף לבע"ל ז"ר. ממזרח השמש ועד מבואו. יזכור תמיד יולדו ובוראו: וזוה תזכה לאורו.

א. בהקיאו משנתו יחשוב מיד נפלאות הבורא שהחזיר לו נשמתו ויטול ידיו כדין ויתן לו שבת והודיה בכוונה גדולה:

ב. לא ילך ד' אמות בלא תורה ויהי' לו גוף נקי תמיד וקודם הלימוד יאמר תמיד בפה מלא לשם יחוד קוב"ה ושכינתו' כו':

ג. בהגיע זמן תפלה ילך במרוצה לבית התפלה וישפוך תחנתו לפני ה' בצכי ותחנונים ולב נשבר ונדכה ובכוונה:

ד. יבין תמיד פירוש המלות שמדבר לפני המלך ויאייר האותיות במחשבתו עכ"פ. ומי שחננו ה' בינה. ויודע היטב לכוונה:

ה. יכוון בכל ברכה מדה הראוי לה וחיבור הוי' אדני' בכל שם וישמח מאוד שמחת הנפש שזכה לזה אך גילה תהא ברעדה:

ו. אחר התפלה יקבע עצמו לתורה. משנה וגמרא הכלולה ופסק הלכה לבררה. ולא יפסיק בדברים אחרים עד שגומרה:

ז. אכילתו יהי' כאוכל משלחן המלך בדרכ ארץ אף שאוכל לבדו ויכוין כהקרבנות קרבן ולקיום נפשו שיוכל ללמוד התורה:

ח. בתוך האכילה ילמוד קצת דברי תורה וברכה בכוונה לפני' ולאחרי' להמשיך רוחניות אל המאכל ההוא להנות הנשמה:

1 נדפסה בספרו עולת תמיד.

2 כך נכתב בהסכמת השואל ומשיב לספרו קישוטי כלה, ובהסכמות רבי יחזקאל משינאווא ורבי יצחק שמעלקיש אבד"ק לבוב ורבי אברהם מקריפשוט זצ"ל לסידור עולת התמיד.

- ט. משאו ומתנו יהי' באמונה ודיבורו נחת עם הזכיות ולא יכעוס כלל אפילו על בני ביתו אפי' לדבר מלואה:
- י. כאשר ידבר עם הזכיר דבר רשות יראה תמיד לערב בו דבר של מלואה. או דברי תורה ודברי מוסר לקדש דיבורו:
- כ. כאשר יגיע אליו שום סבה חלילה אל יכטער רק יקבל באהבה ויתפלל מיד לאל שיוציא אותו מאפילה לאורה:
- ל. לא ירדוף אחר הון רב רק ישמח בחלקו ויתן דקה כפי יכולתו ויהי' תמיד בעיניו כאלו יש לו יותר מן הראוי לו בחסד אל:
- מ. מעשיך יקרבוך לאל שיהי' תמיד בעל תשובה מתוודה בקר וערב ומתחנן לפניו כעבד מורד על אדוניו שיתרצה לו:
- נ. נפש הגשמי לא תחוס עליו רק על נפש הרוחני תחשוב תמיד בכל עת ורגע לתקן אותה בתורה ובתפלה תמיד כל היום:
- ס. סמיכת חברים תראה לחבר אליך תמיד חברים יראי שמים ולא תתחבר לרשעים רק לענוים יתן חן ותלמוד מעשיהם הטובים:
- ע. ענוה גדולה יהי' לך מאוד מאוד שפל רוח לפני כל אדם ואסקופה הגדרסת ובזה אל תבוש כי עי"ז תזכה לגדולה:
- פ. פיך ידבר אמת ותרחק משקר ומקנאה ומגזל ועולה ותהי' נקי כפיס מגזל ופה קדוש מדבר מרמה:
- צ. דקות ה' תעשה עם כל אדם להחזירו למוטב וזה כלל השמונה עשר³ כולל כולם ואהבת לרעך כמוך:
- ק. קדושה תמשיך עליך ועל הזכירך כי גדול המעשה וגו' ובכל יום ובכל שעה תראה ללמוד עם חברך בעת פנאי:
- ר. רבוץ הרבה תורה בחזירים ותלמידים לחדם צלפול ותענין בכל יום עכ"פ שעה אחת לחדש דבר יום ביומו:
- ש. שעת תפלה תאמר לחברך ג"כ בית אלקים נהלך ברגש ותתפללו בכוונה איש את אחיו יעזרו בתפלתו יחדיו:
- ת. תכלית הדבר הוא עד ישכב על משכבו יזכור בכל רגע בוראו אשר נשמתו עליו תאסוף. ואף בשכבו על משכבו עד שירדם בשינה יחשוב בדברי תורה לקשור נשמתו בתורה ובזה ינצל מעון חמור קרי ר"ל:

3 נראה שתחילה כתב המחבר ז"ל אלו הי"ח דברים ואח"כ הוסיף להשלים כ"ב אותיות.

תמיד תהיה יראתו על פניך מעונש הדין ואעפ"כ לא תעשה מיראה רק
מאהבת הצורא יתברך שמו לעד:

תשמור אפי' מלוא קלה אפי' מדרבנן וכ"ש חמורות שבת וע"ז ותחבז המלות
ולתלמידי חכמים תחבז מאוד וזוה תזכה לקבל אור מנשמת האדיק לנשמתך כאשר
תקרב אליו בקרבות אהבת הגפץ ושנא את הרבנות והגדולה בעה"ז רק תחבז
הכל לגדולת אדיקים בעה"ב להנות מזיו שכינתו ולחזות בנועם ה' כל הימים:

הנהגת הבוקר

יתגבר כארי לעמוד בבקר] כמ"ש דוד אעירה שחר ודוד ה' נקרא חי לפי שלא
הי' ישן [ס' נשמן] וכל המרגיל עצמו למעט בשניה נקרא חי ומי שרגיל בקדושה
אינו מניח לו לישן כי שניה [ללדיקים רע לעולם] וכל זמן שהם נעורים מביאין
טובה בעולם ואף שנתנו סימן א"ז ינוח לי הכל לפי [נמחק כאן ד' תיבות] זכחו
ובשכבו ובקומו יהי' לו במחשבתו הכל יראת ה' ואף השניה יהי' כוונתו כדי שיהי'
שכלו זך לתורה ולתפלה וזהו בכל דרכיך דעהו ותמיד יהי' במחשבתו דביקות השם:

בקומו מיד ירוץ לברך השם אשר החזיר לו נשמתו ורוחו ויברך בשמחה ובכוונת
הלב ויתן הודאה על שעבר ויבקש על העתיד שיציל אותו מכל הפורעניות בכל יום
כדלמרינו בגמ' וכלל גדול שלא ידבר דברים בטלים קודם התפלה כי זה מצטל
התפלה שמקלקל מחשבתו:

נטילה מיד בקומו צמים לעורר החסדים הם מים העליונים על הידים שהם
רומזים לעולמות עליונים הידים ואצבעות ולהסיר הדינים שהם שולטים בלילה
והחילוונים שיש להם יניקה מן הדינים מסתלקים וג"פ נטילה להיות כולל בנר"ן
להיות זוכר ג"כ בג' אצות ולכלול עצמו בהם שהוא יד החזקה יד הגדולה יד הרמה
ולהגביר הימין [וליהרר] מד' אמות בלא נטילה כי כריך להיות במקום הקדושה
שהוא ד' אותיות הוי"ה ב"ה ונאמר ארחץ בנקיון כו' ואמרו בגמ' כאלו טבל. והוא
מוכן לתפלה שמסתלקין ע"י נטילה החילוונים והמקטריגים שלא להיות מסך
לתפלה. נטיל"ה גימ' [מ"ה] ס"ה ע"ה. נט"ל י"ה כלומר ע"י הנטילה נוטל
ויכול לברך השם אחר הנטילה והוא ב' שמות הויה רחמים ת"ת גימ' מ"ה ואדנ"י
ומתחזרים ע"י שמברך מיד אחר הנטילה:

4 ר"ל עם האותיות והכולל.

לעילוי נשמת

הר"ר שמעון לייב ב"ר ישראל ז"ל

רוזנברג

נפטר י"ט שבט ה'תשע"ד

ת. נ. צ. ב. ה.

וזוגתו מרת טובה סימה ע"ה

ב"ר יוסף גולד

רוזנברג

נפטרה ט' אלול ה'תשנ"ג

ת. נ. צ. ב. ה.

•

לעילוי נשמת

הר"ר יעקב הלל ב"ר יחיאל ז"ל

פריצקר

נפטר ח' סיון ה'תשמ"א

ת. נ. צ. ב. ה.

לעילוי נשמת

מרת טובה יפה ברכה ע"ה
ב"ר שאול יוסף סוכצ'בסקי

הרשקוביץ

נפטרה כ' סיון ה'תשמ"ג

ת. נ. צ. ב. ה.

•

לעילוי נשמת

הר"ר בעז ב"ר אביגדור ז"ל

לייזר

נפטר י"ב מרחשון ה'תשע"א

ת. נ. צ. ב. ה.

